

Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот учун!

ПОСТГА

ГАЗЕТА 1930 ЙИЛ 12 МАЙДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • Ўзбекистон Республикаси ИИВ нашри • 2005 йил 3 март, пайшанба • 9 (3590)-сон

АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК!

Республика Ички ишлар вазирлиги тизими ва таълим муассасаларида хизмат қилаётган муҳтарама онахонларимиз, азиз опа-сингилларимиз ҳамда ички ишлар идораларининг фахрий аёлларини Халқаро хотин-қизлар куни – 8 март байрами билан самимий табриклайман.

Ватан ва халқимиз манфаатлари учун фидойилик намуналарини кўрсатиб, қатъиятли иродангиз билан ички ишлар идораларининг машаққатли, аммо шарафли фаолиятига самарали ҳисса қўшган ҳолда ёшларга ўрнак бўлаётганингиз ва уларга хизмат сир-асрорларини

ўргатаётганингизни қадрлаймиз. Шу билан бирга оилада азиз фарзандларимизни фидойилик билан тарбиялаб, вояга етказётганингиз учун чуқур миннатдорчилик билдираман.

Ушбу баҳор айёмида барчангизга узоқ умр, бахт-саодат, оилавий тотувлик тилайман. Қалбингизни эзгу ниятлар, чехрангизни баҳорий табассум тарқ этмасин, хонадонингиздан қутбарака аримасин.

Зокиржон АЛМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири,
генерал-полковник.

Суратда: Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ёнгин хавфсизлиги олий техника мактаби молия-иқтисод бўлими ҳисобчиси, катта сержант Маҳбуба Мирсамадова (чапдан), ўқув бўлими ўқитувчи-услубиётчиси, катта лейтенант Ҳилола Темирова ва молия-иқтисод бўлими ҳисобчиси, кичик сержант Наргиза Умаровалар.

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

УШБУ СОНДА:

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

3

ТЕРРОРИЗМГА ҚАРШИ ЖИПСЛАШАЙЛИК!

5

РАОЛИЯТ ЯНАДА ТАКОМИЛАШАДИ

6

БАҲОР КЕЛДИ СИЗНИ СОФИНИБ

18

КЕЛИН

23

Ҳикмат излаганга ҳикматдир дунё
Аёлнинг боши кўкка
етиши учун эркакнинг
кўли гулга етиши кифоя.

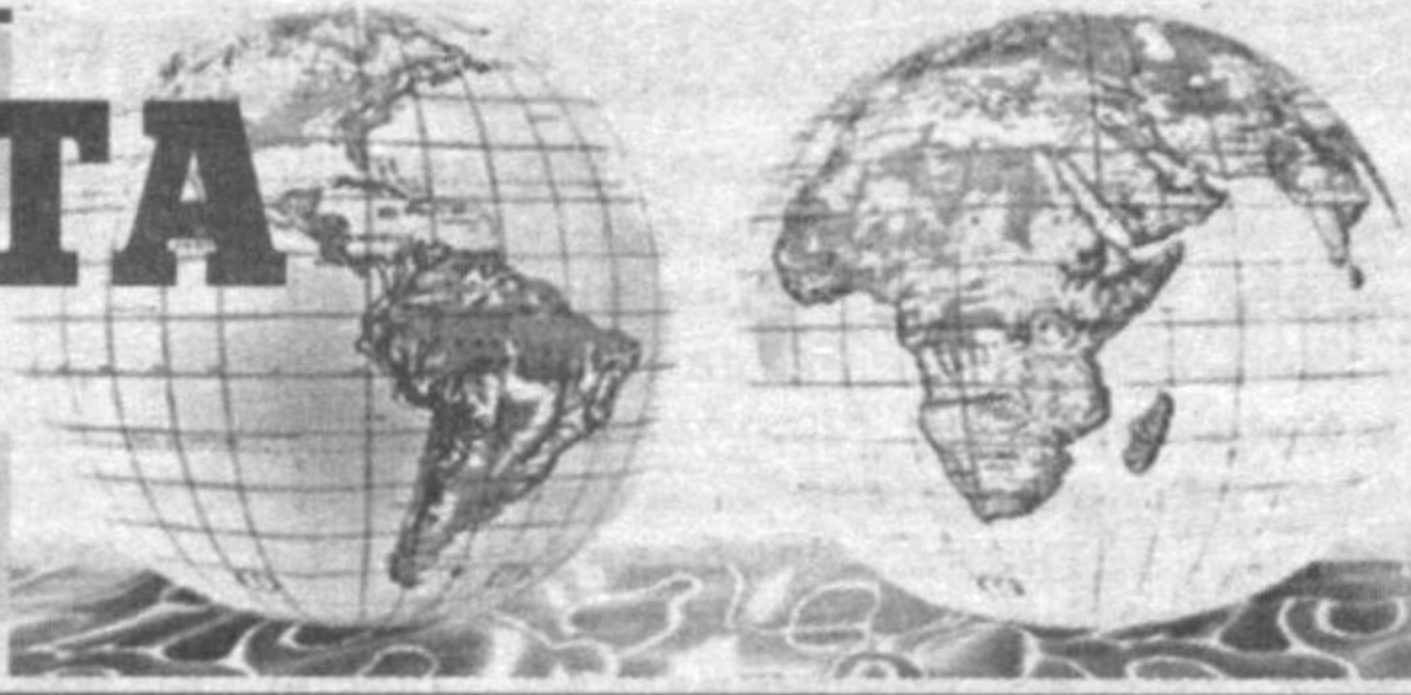
УСЧИНЧИ ОЛАМ

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

«Postga» gazetasining ilovasi

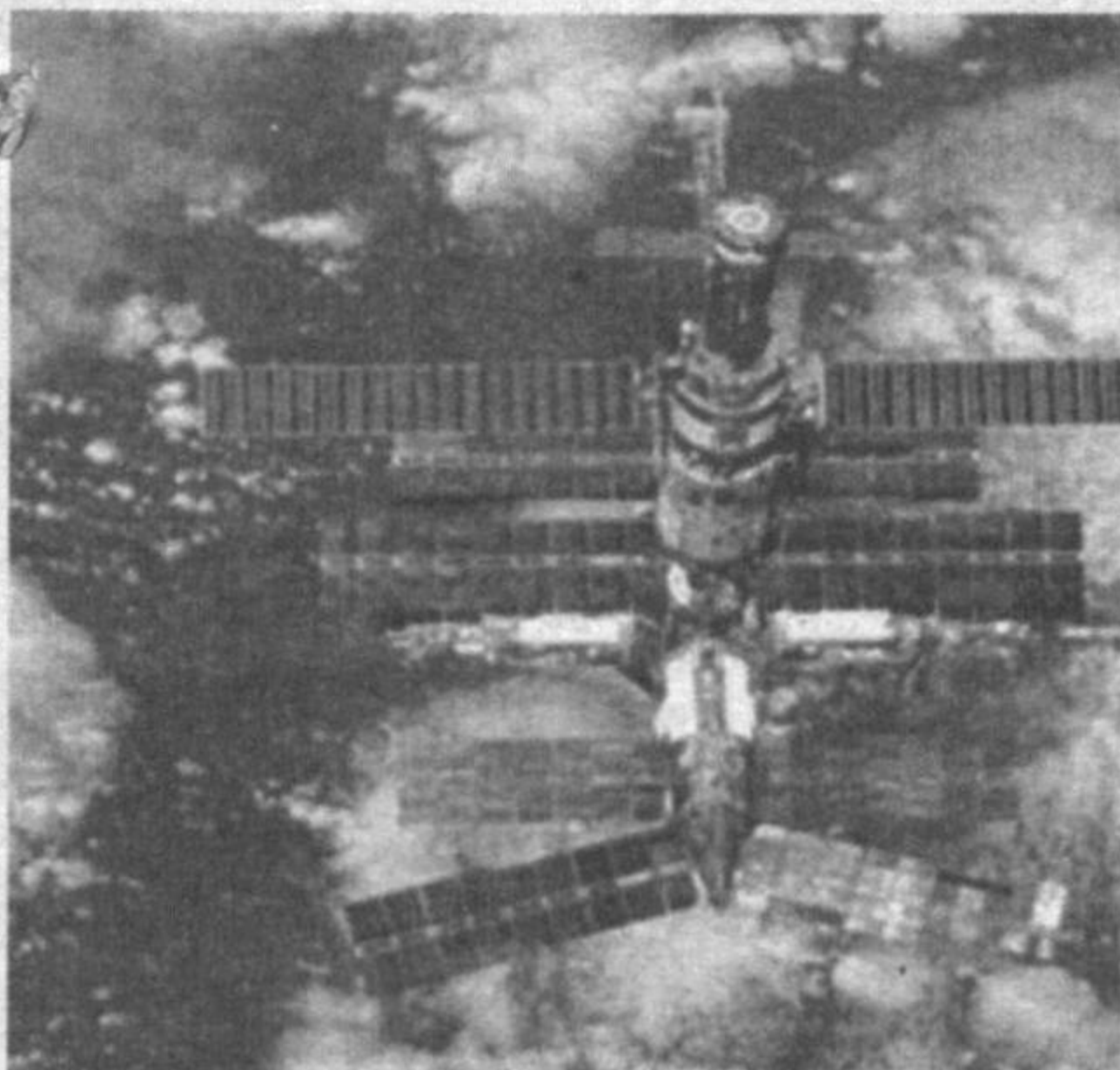

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

МУЛЬТИМИЛЛИОНЕР ҲИБСДА

Вашингтонда америкалик машҳур мультимиллионер ва телекоммуникациялар бўйича магнат Уолт Андерсон ҳисбага олинди. Уни жуда катта миқдорда солиқ тўламаслик, тижорат молларини ташиш қондаларини бузиш ва фирибгарликда айблашяпти. У сохта воситачи фирмалар тузиб, давлат газнасига 450 млн АҚШ доллари миқдорида солиқ тўламаган. Баъзи маълумотларга қараганда, бу АҚШда қайд этилган, солиқ билан боғлиқ энг йирик жиноятдир. Агар 51 ёшли Андерсонни барча моддалар бўйича айбдор деб топишса, у 80 йилга озодликдан маҳрум этилиши мумкин.

Тергов жараёнида шу нарса аниқландики, Уолт Андерсон ўзига Доминикан Республикаси фуқароси Марк Рот номига ҳужжат расмийлаштириб, иккита банкда ҳисоб рақами очган. Миллионернинг Вашингтондаги хонадони тинтув қилинганда қалбаки паспорт ва бир нечта қўлланма топилди.

Ишбилармон ноқонуний йўллар билан топган пулига кимошди савдосида саъят асарлари харид қилган. Масалан, яқинда Сальвадор Дали ва Рене Магритт ижодига мансуб суратларни сотиб олган эди. Бундан ташқари, Андерсонга қарашли компания ихтиёрида реактив самолёт ва Мадридда жойлашган муҳташам қаср ҳам бор.

Бизнесменнинг ўзи қўйилаётган айбларни тан олмаяпти, адвокатлари эса солиқ бўйича эътирозлар маъёрдан ошириб, бўрттириб юборилган дейишмоқда.

Америкалик солиқчилар оғир даврни бошларидан кечиряпти. Биргина 2003 йилнинг ўзида фуқаролар давлат газнасига тўланиши керак бўлган 300 млрд. АҚШ доллар миқдорида маблағни яшириб қолишган.

Шунинг учун йирик фирибгарнинг фош этилишини катта муваффақият деб ҳисобласа бўлади. Сўровлар мамлакатда даромадларини солиқдан яширишга мойиллар сони йилдан-йилга ошиб бораётганини кўрсатяпти.

АХЛАТ ЙИҒУВЧИ – АШАДДИЙ ҚОТИЛ

Британиялик ахлат йиғувчи Марк Хобсон бир-бирига гўёки боғланмагандай кўринадиган тўрт қотилликда гумонланаётган эди. Яқинда у ўз айбини тан олди. Суд жараёнида айбланувчини ҳимоя қилаётган адвокатнинг айтишича, Марк 27 ёшли эгизак қизларни, яна икки пенсионерни ўлдирганлигини бўйнига олди.

Клер ва Диана Сэндерсонларнинг мурдалари 18 июль куни уларнинг хонадонларида топилган эди. Орадан бир неча соат ўтиб, полициячилар 80 ёшли Жеймс Бриттон ҳамда унинг 82 ёшли хотини Жоаннинг жасадини топишди. Қариялар ҳам ўз уйларида ўлдирилган эди.

Қотил бир ҳафта ичида ушланди. Хобсон ёнилғи қуйиш шохобчасида қўлга олинди. У суд залига қора кийимда кириб келди, мажлис давомида ерга тикилиб ўтирди. Адвокат ўзи ҳимоя қилаётган шахс айбини ўз ихтиёри билан тан олганини ҳисобга олишларини суд ҳайъатидан илтимос қилди. Қотиллик сабаблари ҳозиргача ноаниқлигича қолмоқда.

УР КАЛТАК – СУР КАЛТАК

Москва шахрида оммавий муштлашув юз берди. “Волжская” метро бекати яқинида эллик нафарга яқин ўсмир жанжаллашди. Воқеа жойига дарҳол кучайтирилган милиция наряди юборилди. Ички ишлар ходимлари тезда тўполончиларни тинчлантиришди. Бир неча киши қўлга олинди. Кейинроқ улардан икки нафари қўли кишанланган ҳолда қочиб муваффақ бўлишди. Ҳозир қочоқларни қидириш ишлари давом этаёпти. Қолган тўполончилар билан суҳбат қилиниб, муштлашув сабаблари аниқланяпти.

Ўтган йили декабрь ойида ҳам Москва шахрида шундай жанжал бўлиб,

икки киши қўллаб тан жароҳати олиб, касалхонага ётқизилганди.

ЖАНГАРИЛАР БИРИН – КЕТИН ҚЎЛГА ОЛИНЯПТИ

Ингушетияда 2002 йил августда Грозний осмонда Ми-26 вертолётини ўққа тутишга дахлдор

бўлган жангари яқинда ҳибсга олинди. Ўшанда вертолёт ерга кулаб тушиб, 127 киши ҳалок бўлганди. 1977 йилда тутилган Султон Мациев Назранда Чеченистон ва Ингушетия ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ҳамкорликда ўтказган операция чоғида қўлга олинди.

Терговчилар у, шунингдек, 2001 йил ноябрида ҳарбийларнинг ўлдирилишига ҳамда 2002 йил декабрида Чеченистон муфтийси ўринбосари Рамазон Гичикаевнинг ўлимига алоқадор деб тахмин қилишмоқда. Шу кунларда Доғистонда яна бир жангари тутилди. У Басаев бошчилигидаги ноқонуний қуролланган тузилмалар аъзоси бўлганлигини тан олди.

БАХТЛИ ТАСОДИФ ТУФАЙЛИ

Ўтган куни соат 22.00 ларда Абхазия Республикасининг Бош вазири Александр Анквабга суиқасд уюштирилди. Сиёсий арбобнинг машинаси Сухуми шахрига киришда ўққа тутилди. Кузовнинг 17 жойини ўқ тешиб ўтди.

Абхазия ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари манбаларига қараганда, Бош вазир бахтли тасодиф туфайлигина омон қолган. Яъни, у ўз машинасида эмас, ўринбосарининг автомобилида кетаётган эди.

Абхазия Президенти Сергей Багапш журналистларга берган интервьюсида республикадаги вазият назорат остидалигини айтди. Анкваб эса ҳаёт ўз ичмида давом этаётганини таъкидлаб: “Омадим бор экан”, – деди. Шу билан бир қаторда илгари ички ишлар идораси бошлиғи бўлиб ишлаганида ҳам анча-мунча душман орттирганини айтди.

Александр Анкваб 14 февралда ҳали халқаро майдонда тан олинмаган Абхазия Республикасининг Бош вазири этиб тайинланган. Грузин-абхаз урушигача республика Ички ишлар вазири лавозимида ишлаган. Аслида ўз номзодини президентликка қўймоқчи эди. Бунинг зарур шартларидан бири бўлган абхаз тилини билиш бўйича тест топширишдан бош тортди.

ҚУРБОНЛАР ЮЗДАН ОРТИҚ

Ироқнинг Боғдоддан 100 км жанубдаги Ал-Хилла шахрида йирик террорчилик ҳаракати содир этилди.

Террорчи-камикадзе портловчи қурилма ўрнатилган машинани касалхона олдида тўпланиб турган одамлар томонга йўналтирди. Улар ишга жойлашиш мақсадида тиббий кўрикдан ўтиш учун тўпланишганди. Ораларида қайта кўрикдан ўтаётган давлат хизматчилари ҳам анчагина эди. Портлаш шунчалик кучли бўлдики, яқин атрофдаги автомобиллар ва савдо дўконларига ҳам талофат етди.

Дастлабки маълумотларга қараганда, 125 киши ҳалок бўлган, 200 дан зиёд одам жароҳатланган. Шаҳардаги блок-постлардан бирида ҳам террорчилик ҳаракати содир этилди. Бу сафар ҳам террорчи-камикадзе портловчи қурилма ўрнатилган автомобилдан фойдаланди. Портлаш натижасида бир ироқлик полициячи ҳаётдан кўз юмди, бир неча ҳамкасби эса яраланди.

ЯНА БИР ДАҒДАҒА

“Ал Қоида” халқаро террорчилик ташкилоти раҳбари Усома бин Лоден ироқлик экстремистлар етакчиси Абу Мусоб аз-Зарқавийни Америка Қўшма Штатлари ҳудудига зарба беришга чақирди. FOX News телекомпанияси Жорж Буш маъмуриятининг баъзи вакиллари берган маълумотларга таяниб бу ҳақда хабар қилди. Аммо амалдорлар мазкур ахборотларни қандай қўлга киритганлари, қайси шаҳарлардаги биноларга ҳужум қилиниши мумкинлиги тўғрисида гапиришдан бош тортишди.

Гарчи АҚШ расмий доиралари аз-Зарқавий гуруҳининг имкониятларига шубҳа билан қарасалар-да, масалага жиддий ёндашишяпти.

2004 йил октябрида Қатарнинг “Al Jazeera” телеканали биринчи рақамли террорчининг америкаликларга мурожаатини берган эди. Ўшанда бин Лоден уларнинг хавфсизлиги АҚШ Президентига эмас, мамлакат юртаётган сиёсатга боғлиқлигини таъкидлаганди. Жумладан, АҚШга яна ҳужум қилиш ҳуқуқини ўзида сақлаб қолишини айтган эди. “Бирор миллат бизга ҳужум қилмаса, биз ҳам унга ҳужум қилмаймиз”, – деганди у.

Бизнинг суҳбат

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги тизимида бирорта хизмат йўқки, опа-сингилларимиз эркакларга елкадош бўлмаётган бўлса. Улар ўз ҳуқуқларига мос ҳолда эркаклар билан бир сафда мардонавор меҳнат қилмоқдалар. Ана шундай аёллардан бири республика Ички ишлар вазирлиги Тергов Бош бошқармасининг ўта муҳим ишлар бўйича катта терговчиси, полковник Қурбонбиби СУЛТОНОВАдир.

Қ. Султонова ҳозирда машаққатли касбни бажариш билан бирга ИИБ Хотин-қизлар билан ишлаш комиссиясининг раиси сифатида ҳам фаолият кўрсатмоқда. Халқаро хотин-қизлар байрами арафасида у билан учрашиб, республикамиз ички ишлар идораларида хизмат қилаётган аёллар, ИИБ тизимидаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссияларининг фаолияти ҳақида суҳбатлашдик.

бир нечта ёлғиз аёлларнинг оиласига бориб хабар олганлар. Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси аъзолари, ЙХХБ ходими, сафдор Р. Кудиярова, ИИБ бухгалтерияси инспектори, лейтенант Г. Мамбетмуродова ва бошқа кўплаб аёлларнинг фаоллиги ҳам мақтовга лойиқ. Бухоро вилояти ИИБ Ахборот маркази катта инспектори, майор Мавжуда Раҳимова раислик қилаётган хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси

бар олиш, жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда маҳалла, ўқув муассасалари ва бошқа жойларда ҳуқуқий мавзуларда учрашувлар ташкил қилиш одат тусига кирган. Йил бошидан буён Бухоро шаҳридаги "Ёшлик", "Пири дасгир" каби маҳалларда ана шундай учрашувлар, ходимлар орасида касб маҳорати танловлари бўлиб ўтди.

барият эътиборини жалб этишимиз зарур менимча. Раҳбарият билан келишган ҳолда хотин-қизлар учун яратилган иш шaroитлари, дам олиши, даволаниши, моддий рағбатланиши каби масалаларга алоҳида эътибор қаратиш лозим. Бундан ташқари, режа асосида, маълум муддатларда вилоятлардаги ички ишлар идоралари хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари раисларининг ўзаро учрашиб, тажриба алмашишларини ташкил қилиш, республика Хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлигида тизимимиздаги шаҳодатланган хотин-қизларнинг имкониятларидан келиб чиқиб, ўз яшаш жойларидаги маҳалла, ўқув муассасалари, корхона, ташкилотларда огоҳлик, терроризм, гиёҳвандлик, ичкиликбозлик ва жиноятчиликка қарши курашиш, айниқса, аёллар ва вояга етмаганлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш борасида учрашувлар ҳамда бошқа тадбирлар ўтказиш зарур. Ушбу тадбирларда янада фаол иштирок этиш орқали ҳуқуқ-тартиботнинг мустаҳкамланиши, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва унга қарши курашиш, аҳоли, айниқса, ёшларнинг ҳуқуқий билимини оширишда иштирокларини кучайтиришни режалаштирганмиз. Токи шаҳодатланган опасингилларимиз ўз билимлари, тажрибалари ва касб маҳоратларини янада яққолроқ намойиш қилсинлар. Мустақиллигимизни мустаҳкамлаш ишига осойишта ҳаётимиз, Ватанимиз гуллаб-яшнашига муносиб ҳисса қўшишсин.

– Аёлларимизга байрам тилақларингиз.

– Баҳор фасли билан бирга ташриф буюрувчи Халқаро хотин-қизлар байрами нафақат аёлларимизга, юртимизга, балки ҳар бир оилга тинчлик, хотиржамлик, соғлиқ, бахт ва омад олиб келсин. Хонадонларимиздан тўкинчилик, дастурхонимиздан қут-барака аримасин. Аёлларимиз, қизларимиз ҳамиша гулдек очилиб, гўзалликка, нафосат ва заковатга тўлиб, барча эзгу ниятларига етсинлар. Осмонимиз ҳамиша мусаффо бўлсин.

Шаҳзода ХУДЎБЕРДИЕВА
суҳбатлашди.

ФАОЛИЯТ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШАДИ

– Қурбонбиби Султонова, аёл учун бирйўла рафиқа, она, осойишталик посбони бўлиш қийин бўлса керак?

– Албатта. Лекин шуни унутмангки, ҳар бир касбнинг ўз масъулияти, машаққати бор. Масалан, педагог, шифокор ёки муҳандисликни танлаган опа-сингилларимиз елкасидаги масъулият бизникидан кам эмас. Бироқ аёлнинг оила ва бажараётган ишига бирдек муҳаббати ҳам уйдан, ҳам ишхонасидан хотиржам бўлишига имкон беради, деб ўйлайман. Мисол қидириб, узокқа бормайлик. Республика ИИБ Жиноят қидирув ва терроризмга қарши кураш Бош бошқармасида кўп йиллардан буён хизмат қилиш билан бирга вазирлик Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раисининг ўринбосари сифатида фаолият юритаётган подполковник Жўраҳон Қаюмовани олайлик. Жўраҳон саранжом-сарништа рафиқа, уч фарзандни эл-юртга муносиб қилиб тарбиялаётган она, набираларига жонкуяр буви, ишхонада эса энг тажрибали ходимлардан бири эканлигини ким билмайди, дейсиз. Ёки Ўзбекистон Қаҳрамони, эл таниган педагог Мавлудухон Исмамова мактабда мингга яқин ўқувчиларга пухта билим бериш билан бирга, намунали оила соҳибаси эканлиги ҳаммамизга маълум. Бу борада яна кўплаб мисоллар келтиришимиз мумкин ва бу мисоллардаги аёлларимиз ҳам ўз оиласига садоқати, касбига меҳри боис халқ орасида обрў-эътибор топиб келишяпти.

– Сиз раҳбарлик қилаётган комиссиянинг жойлардаги ана шундай ташкилотлар билан ҳамкорлиги ҳақида гапириб берсангиз.

– Тўғриси айтганда, кейинги пайтда бу борадаги ишларимиз бироз оқсаб қолди. Лекин бу жойлардаги хотин-қизлар билан ишлаш

комиссиялари фаолияти билан қизиқмаймиз, улар қандай ишлар қилаётганидан бе-хабармиз, дегани эмас. Мазкур комиссияларга бошчилик

Қорақалпоғистон республикаси ИИБ Тиббиёт бўлими поликлиникасининг болалар шифокори Т. Оразалиева (ўнгда) ва ҳамшира М. Бекмуратова хизмат пайтида.

қилаётган опа-сингилларимизнинг кўпчилиги мақтовга лойиқ ишларни қилишяпти. Масалан, Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ Хотин-қизлар билан ишлаш комиссиясининг раиси, Ахборот марказининг катта инспектори, подполковник Клара Аллабергенова каби фаол аёллар тизимда фаолият кўрсатётган икки юз нафарга яқин қиз-жувонларнинг доимий кўмакчиси, маслаҳатчиси ва суянчигига айланишган. Улар жорий йил бошидан буён ички ишлар идораларида ишлаб, пенсияга чиққан фахрийлар, беморлар ва боқувчисини йўқотганлар оилаларида бўлиб, моддий ва маънавий ёрдам кўрсатишмоқда. Масалан, куни кеча пенсиядаги собиқ ходим Зўхра опа Сапарбаева касалхонага тушиб қолганидан хабар топиб, зарур доридармонларни топишга ёрдам беришди. Қорақалпоғистон республикаси ИИБ ЙХХБ да ишлаб, хизмат бурчини бажариш чоғида ҳалок бўлган Т. Нуруллаев, ички ишлар идораси фахрийси бўлган

нинг подполковник М. Аҳмедова, майор Н. Якубова, старшина Н. Сухарёва, сержант З. Муҳаммедова каби фаоллари вилоят ички иш-

лар идораларида ишлаётган уч юз эллик нафарга яқин хотин-қизларга бошчилик қилмоқдалар. Хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси ва аъзолари тажриба-

Республика ИИБ Ахборот марказининг тажрибали ходимлари, картотекачилар, кичик сержантлар З. Зияева (ўнгда) ва Т. Ярних.

ли ходим бўлиш билан бирга ўтказилаётган ҳар бир тадбирга бош-қош. Ёши етган ходимларни пенсияга кузатиш, беморлар, фахрийлар ва хизмат бурчини ўташ чоғида ҳалок бўлган ходимларнинг оилалари ҳолидан ха-

Хоразм вилояти ИИБ манзилларни аниқлаш хизмати бошлиғи Дамирахон Ортиқова раислигидаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси аъзоларининг ишлари ҳам диққат-эътиборга лойиқ. Бундай мақтовли сўзларни бошқа вилоятларда фаолият юритаётган опа-сингилларимиз ҳақида ҳам айтиш мумкин.

– Комиссия ишини янада яхшилаш борасидаги режаларингиз билан ўртоқлашсангиз?

– Президентимизнинг республика хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини янада такомиллаштириш борасидаги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг ана шу фармон асосидаги Қарори талабларидан келиб чиққан ҳолда ички ишлар идораларидаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари, шу жумладан, вазирлигимиздаги ана шу комиссия ишини тубдан ўрганиб, қайта ташкиллаштириш пайти келди, деб ўйлайман. Қарор талабларини дастуриламал деб билган

ҳолда мукамал иш режаси тузиш, унинг ижроси таъминланишига бош-қош бўлишимиз керак. Аёлларимиз фаоллиги, куч-қудрати ва заковатидан тўғри фойдаланган ҳолда комиссиялар ишини жонлантириш, бу ишга раҳ-

Хизмат фаолиятидан

Хуқуқ-тартибот идоралари фаолияти билан чамбарчас боғланиб кетган, таъбир жоиз бўлса, бу тизимнинг негизи, деб аташга лойиқ айрим хизматлар борки, уларсиз юз берган жиноятларни очиш ўта мураккаблашган бўларди. Ана шундай ўта зарур ва бебаҳо соҳалардан бири эксперт криминалистика хизматидир. Биз Эксперт-криминалистика хизмати ташкил топган кун муносабати билан республика ИИБ ЭКБ бошлиғи, полковник Г. НИКИШИН билан суҳбатлашдик.

— Геннадий Фёдорович, аввало эксперт, криминалистика сўзларининг лугавий маъноси, шунингдек, хизматнинг вазифалари ҳамда мажбуриятларига тўхталсангиз.

— Криминалистика сўзи лотинча “Criminalis” — жиноят; эксперт (экспертиза ўтказувчи масъул шахс) сўзи ҳам лотинча “expertus” сўздан олинган бўлиб, “тажрибали” деган маънони англатади. Бу икки сўзнинг асл маъноси — суд, тергов ва бошқа давлат идораларининг махсус билим ҳамда тажрибага эга бўлган ходими демакдир. Экспертик эса муассасалар ва ички ишлар идораларидаги мансабни билдиради.

Эксперт-криминалистика хизмати ўз вазифа ва мажбуриятларини республика Ички ишлар вазирлигининг тегишли буйруғига асосан амалга оширади. Шунингдек, ушбу соҳа фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш, жиноятчиликнинг олдини олиш, тезкор қидирув ва тергов ҳаракатларида криминалистиканинг илмий ҳамда техник воситалари билан таъминлаш ҳам бизнинг асосий вазифамиздир. Бундан ташқари, фаолиятимиздан илмий-тадқиқот ва текширув ишларини ташкил қилиш, ишлаб чиқариш ва кашфиётчилик ишларида бошқа муассасалар билан ҳамкорлик қилиш кабилар ҳам ўрин олган.

Муайян меъёрий ҳужжатлар ва юзага келган тезкор вазиятдан келиб чиқиб, қуйи бўлимларга ҳуқуқбузарликларга қарши курашишда амалий-услубий ёрдам кўрсатилмоқда. Ходимларимиз жойлардаги ички ишлар идораларида бўлиб, амалга оширилаётган ишлар билан танишиб ЭКБ ходимларига ҳар томонлама кўмаклашишга япти. Биз республика ҳудудий идораларида очилган ва текширилган жиноятлар юзасидан дактиллокарталарни тўплаш, шунингдек, жиноятларни очишда дактилоскопик ҳисоботларни олиб бориш юзасидан мавжуд бўлган барча паспорт маълумотларини электрон кўриниш (тизим)га ўтказиш борасида ҳам бир қатор ишларни амалга оширдик.

— Шу ўринда дактиллокарта ва дактилоскопия хусусида тўхталсангиз.

— Дактиллокарта бармоқ излари нусхаларининг йиғиндиси. Маълумки, ИИБларда жиноят содир этганлар, гиёҳвандлик, ичкиликбозликка мубтало бўлган шахсларнинг бармоқ излари нусхаси олиндиб, дактиллокарта

сифатида сақланади. Дактиллокарталардаги бармоқ излари нусхаларига воқеа жойидан олинган бармоқ изларининг солиштирилиши натижасида юз берган жиноятларнинг очилиши осонлашади. Бу борада Тошкент вилояти ИИБ ЭКБ ходимларининг фаолиятидан мисоллар келтириш мумкин.

Чирчиқ шаҳридаги хонадонлардан бирида ўғрилик содир бўлди. Бошқа хизматлар ходимларидан иборат тезкор гуруҳ сафида табиийки, эксперт-криминалистлар ҳам воқеа жойига етиб бордилар. Буюмларда қолган бармоқ излари дактиллокартадаги бармоқ изларини нусхаларига солиштирилиши натижасида жиноят иштирокчилари — илгари судланган шахслар жуда қисқа муддатда аниқланиб, далилий ашёлар билан қўлга олиндилар. Шу вилоятнинг Қуйичирчиқ тумани ва Пскент шаҳрида рўй берган ўғрилик жиноятлари ҳам ана шундай усул билан, бир неча соатда фош этилди. Бунда вилоят ИИБ ЭКБ бошлиғининг ўринбосари, майор Б. Раҳматов, катта эксперт, подполковник Э. Пугачёв, эксперт-криминалист, катта лейтенант Д. Парпиев, Ангрен шаҳар ИИБ катта эксперти, подполков-

ник Х. Азимов, шунингдек, ўртачирик, Зангиота туманлари, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари ИИБларининг эксперт ва катта экспертлари, офицерлар Р. Алишеров, Б. Норматов, Н. Турсунов каби қўллаб ходимларимизнинг билими, тажрибаси ва касб маҳорати ҳақида айтиб ўтиш керак.

Дактилоскопик экспертизанинг оёқ ёки бошқа бир асбоб, жиёз излари — трассология, қурол-яроғ ва отилган ўқлар ҳолатини текшириш — суд баллистикаси, автотехника-йўл-транспорт ҳодисалари билан боғлиқ экспертлар, хатшунослик, ҳужжатларнинг техник тадқиқоти — муҳр ва бошқа ҳужжатларнинг қалбақлаштирилиши, кимёвий моддалар билан текшириш каби қатор турлари мавжудки, буларнинг ҳаммаси юз

ларнинг мавжудлиги эса кўпинча жиноят тез, иссиқ изидан очилишига сабаб бўлади.

— Ўз ишининг устаси бўлган эксперт-криминалистлар ва уларнинг фаолиятидан мисоллар келтирсангиз.

— Тажрибали ходимлар ҳақида гапирилганда Республика ИИБ ЭКБ бошлиғининг ўринбосари, подполковник Ҳ. Файзиев, катта экспертлар, подполковник С. Рябов, капитан Д. Исмоилов, подполковниклар П. Калмыков, А. Исхаков, майор Д. Ялышева, эксперт, катта лейтенант А. Воҳидовларнинг амалга ошираётган ишларини таъкидламоқ керак. Бундан ташқари Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ЭКБ бошлиғи, “Дўстлик” ордени соҳиби, полковник У. Файнудинов

метдинов ёшлардан ўз кўмаги ва тажрибаларини аямайди. Шогирдларига ҳаммаша ўрнал бўлувчи бу ходим, 2004 йилда “Йилнинг энг яхши эксперти” деб топилди.

Ходимларнинг касб маҳорати ҳақида гапирилганда, Фарғона вилояти ИИБ ЭКБ катта эксперти майор М. Ашурматов, экспертлар, капитан Н. Абдуназаров, катта лейтенант У. Холиқов ҳамда йиғирма йилдан ортиқ вақтдан буён ушбу соҳада ишлаётган ЭКБ бошлиғи, подполковник Ф. Жаҳоновларнинг фаолияти ҳақида ҳам айтиб ўтишимиз лозим. Улар хизматидан бир лавҳа: ўтган йил охирида Езёнов шаҳарчасидаги хонадонлардан бирида қотиллик содир бўлди. Жиноятчи гўё ўзидан бирорта из қолдирмагани, Лекин малакали, синчков эксперт-криминалистлар даража роми ҳамда гултувакда қолган билинарбилинмас бармоқ изларини топиб, бир неча соатда қотилнинг қўлга олинашига эришдилар.

Техника воситалари ва усуллари, услубийлари йилдан йилга такомиллашиб, жиноятларнинг олдини олиш ҳамда юз берганларини очишда ўта аниқ натижаларга эришиш имконини бермоқда. Ана шундай техника воситаларининг сўнгги нусхаси автомашина салонига жойлаштирилган кўчма экспертиза-криминалистика лабораторияси бўлиб, у эксперт-криминалистлар фаолиятининг аъло даражада ташкил қилиниши ва тезкорлик билан, воқеа жойининг ўзида хулоса чиқариш имконини бермоқда. Шундай бўлса-да, яна бир бор таъкидлашни истардим: экспертиза, криминалистика ишларидаги муваффақиятлар биринчи галда, шу соҳани танлаган инсонларнинг касбига қизиқиши, ўз устида ишлаб, касб маҳорати, тажрибаси ва билимини ошириб боришига боғлиқ. Ходимларимизнинг деярли ҳаммаси ана шу талабларга жавоб бермоқдалар. Бундан кейин ҳам зиммаларидаги топшириқларни аъло даражада бажариб, муносиб издошлар тайёрлашларига ишонман.

Имкониятдан фойдаланиб, ҳуқуқ-тартибот идораларида бошқа хизматлар ходимлари билан бир сафда туриб жиноятчиликка қарши туну кун кураш олиб бораётган сермашақат ва нозик касб эгалари — эксперт-криминалистларни касб кунлари билан самимий табриклаб, уларга оилавий бахт, мустақкам соғлиқ, ишларида омадлар тилайман.

— Мазмунли суҳбатингиз учун раҳмат.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.

ҲАММАСИ МАҲОРАТГА БОҒЛИҚ

берган жиноятнинг очилишини тезлатади ва қонунбузарни аниқлашда ўз ўрнига эга. Мисол учун, шахс қуролдан отилган ўқдан ҳалок бўлган. Унинг ёнида жиноят қуроли — милтик ҳам ётибди. Лекин бу ҳали “шахс милтигини тозалаётганда тасодифан ўқ отилиб кетиб, ўзига теккан ва ўлган” деган хулоса чиқаришга изн бермайди. Биндай хулосага келишдан олдин мурда ётган жой, буюмлар ва милтик синчиклаб кўздан кечирилади. Топилган ҳар битта изга алоҳида эътибор берилди,

енг асосийси, ўқнинг отилиши траекторияси (йўналиши)ни суд баллистик экспертиза ва яна бошқа йўллар билан текшириб, шундан кейинги-на маълум бир хулосага келинади.

Демоқчиманки, тажрибали эксперт-криминалист учун арзимас нарса бўлиши мумкин эмас. У воқеа жойидаги жиноятни очишга хизмат қилувчи ҳар қандай жисмни илғай олиши лозим. Бунинг учун эса ундан билим, тажриба, синчковлик ва сабр-тоқат талаб қилинади. Бу хислат-

рахбарлигидаги жамоа ҳақида тўхталмоқчиман.

У. Файнудинов ички ишлар идораларидаги фаолиятини 1972 йилда Андижон вилояти ИИБда бошлаб, бу ерда эксперт, ЭКБ бошлиғи сифатида ўн саккиз йил хизмат қилган. Ҳозирги лавозимида ишлаётганига ҳам ўн беш йил бўлди. Ўтган вақт мобайнида У. Файнудинов хизматга келган ходимлардан маҳоратли эксперт-криминалистлар тайёрлай олди. Айки пайтда жамоадаги ўн етти нафар эксперт-криминалистик

экспертизалар ўтказиш ҳуқуқига эга. Икки нафардан ходим кимёвий ва хатшунослик экспертизалари ўтказиш ҳуқуқига эга. Яна бир нечта экспертлар ҳужжатларни техник тадқиқот қилиш

бўйича фаолият кўрсатмоқда. Шунингдек, ЭКБда трассологик, дактилоскопик ва баллистик экспертизалар бўйича ҳам малакали мутахассислар етишиб чиққан. Нуқс шаҳар ИИБ ЭКБ бошлиғи, майор Т. Сарсенбаев Қорақалпоғистондаги энг билимдон экспертлардан бири саналади ва у портретлар чизиш билан шуғулланади. Т. Сарсенбаев ўз маҳорати билан йилига ўттизтагача оғир турдаги жиноятларни очди.

Қорақалпоғистон республикаси ИИБ ЭКБ катта эксперти, майор М. Низа-

«Ноемга» gazetasi ning ilovasi

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

OLAM

ЁМОНЛАР

Яқинларининг айтишича, рус шоираси Марина Цветаева ўта художўй, шу билан бирга келгусида юз берадиган воқеа-ҳодисаларни олдиндан айта олиш қобилиятига эга бўлган ва буни яқинларидан яширмаган. Лекин у ўзидаги илоҳий қувватни авлиё Иосаф Белгородскийдан олишини сингисли Анастасиядан бошқа ҳеч кимга айтмаган.

Православлар Екатерина II даврида епископ бўлган, вафот этгач, хушбўй хид таратувчи мурдаси кумуш саркофагга жойлаштирилиб, дафн этилган авлиёнинг сағанасига фақат Рождество арафасида келиб, уни зиёрат қилардилар. Зиёратчилар орасида, албатта Марина ва унинг сингисли ҳам бўларди. Қариянинг хоки бошқа зиёратчиларга қандай таъсир қиларди-билмадигу, лекин Марина унга яқинлашган сари яқин ярим йил ичида Цветаевлар авлоди бошдан кечирадиган ташвишли ва қувончли кунлар ҳақида аниқ башорат қила бошларди. Бундан ташқари, у севимли Ватанини олдинда нималар кутаётганини ҳам айта оларди.

Хукумат алмашгач, большевиклар ибодатхона майдонида ҳеч кимни яқинлаштирмай қўйишди. 1921 йилда, ҳамон ўзидаги фазилатни йўқотмаган Марина сингисига авлиё Иосаф уни тарк этмагани, аксинча, ҳар тун тушига кириб, ҳолидан хабар олишни сўрашини айтиб берди.

Марина сингисига бу ташвишли хабарни билдиргандан кейин хасталаниб, ётиб қолди. Унинг касали қисман шолга ўхшаб, кўзига турли кўрқинчли нарсалар кўриниб, алаҳсирарди. Анастасиянинг хаёлидан авлиёнинг жасади қўйилган жойни қидириб топиб, уни ўз ўрнига қайтаришларини сўрамаса, опаси ўлиб қолиши мумкинлиги ҳақидаги ўй кетмас эди. Анастасия Ивановна ўзининг "Ғаройиб ва ғаройиботлар ҳақида" деб номланган китобида бу ҳақда шундай ёзади:

"Ноевнинг собиқ гул дўконига Ер бўйича халқ кўмитаси (Наркомзем)нинг музейини жойлаштиришибди. Ярми бўш ётган бинонинг иккинчи қаватида мурдаларнинг қуруқ суюкка айланиб қолиши – инсон оламдан ўтгандан кейин худди тирикдек кўринишда бўла олмаслигини исботлаш учун (мархумларни кимёвий консервациялаш мумкинлиги-

ИБЛИСНИНГ ҚУРОЛИ

ни ҳам) каттакон ойна ичидаги нарвонусха тахта устида авлиё Иосаф Белгородскийнинг мурдасини қўйишибди. Бу ердаги аҳволни кўриб, кўтаринки кайфиятимдан асар ҳам қолмади, унинг ўрнини маҳзунлик эгаллади. Шундоқ авлиёнинг тепасидаги узун тоқчага, кўк шиша ичидаги тобутда гўё ўзини ҳимоя қилаётгандек алфозда, юзида кўрқув ҳисси қотиб қолган, мастликдаги жанжал оқибатида ўлдирилган машҳур сохта пул ясовчи Иван Варопаевнинг мурдаси қўйилганди. Уни қайсидир ертўладан қуриб, қақшаб қолган ҳолда топишган эди".

Шундан кейин Анастасия Ивановна музейни томоша қилишга келганлар, экскурсовод ва ходимларнинг кўзини шамғалат қилиб, "инсон мурдаси авлиё бўлгани учун эмас, танасида суюкликнинг йўқлиги, спирт ва кимёвий реактивлар туфайли сақланиб туради", дея одамларни ишонтириш учун қўйилган авлиёнинг саркофагига қўлларини теккизиб, тавоф қилишар

ва мушуқларини осон қилишини сўраб, кўплаб мактублар қолдирадилар, деб ёзади. Цветаеванинг ўзи эса доимий одати бўйича ойнанинг Иосаф юзи баробар жойига лабарини босади.

Анастасия Ивановна музейга иккинчи марта борганида экспонатларни томоша қилдириб юрган экскурсоводга ёш йигит тагдор савол беради:

– Нима учун анави фирибгар яқинда ўлиб, мурдаси шунчалик мустаҳкам ойна ичида қўйилган бўлса-да, ундан бадбўй хид таралаяпти? Анови рухонийнинг оламдан ўтганига неча йиллар бўлибди-ю, ҳамон тирикдек ётибди. Бундан ташқари, нега қоронғу туша бошлагач, мурдадан нур чиқади?

Эртаси куниёқ авлиё ва сохта пул ясовчининг мурдалари ғойиб бўлди. Хўш, қаёққа? Марина Цветаева мактубларининг биридан бу саволга жавоб топамир.

"Авлиё Иосаф тушимга кирди. Аллоҳнинг қахридан кўрқиб, уни Кремль ёнидаги

сағанасига қайтариб келишибди. У яна православларга хизмат қияпти. Гуноҳкор Варопаев эса фанга ҳам фойдаси тегмади".

Шоира ҳақ бўлиб чикди. Диндорлар ҳақида "Известия" газетасида авлиё Иосафнинг мурдасини "динга бўлган ҳурмат юзасидан" жойига қайтариб келтирилгани ҳақида кичиккина хабар чоп этилди. Иван Варопаевнинг мурдаси "фанга қандай наф келтиргани" ҳақида эса Анастасия Цветаеванинг юқорида айтиб ўтилган китобида шундай ёзилган:

"30-йилларда муассасалардан бирининг ходимлари, шу жумладан, тиббиёт ходимларига зарурат юзасидан инглиз тилидан дарс бердим. Шунда ёшгина анатом Лизочка Краевской билан суҳбатлашиб қолдим. Гап айланиб, мени анчадан буён қизиштириб келётган мавзу – сохта пул ясовчининг танаси қолдиқлари устида олиб борилган тажриба нима билан тугагани устида тўхталдик. Тасаввур қилинг, ҳамсуҳбатим бадбўй хид анқиб турган мурда билан боғлиқ ишларга тўғридан-тўғри алоқадор экан. У собиқ Шереметово (ҳозирги Склифосовский клиникаси) касалхонасидаги анатомия театрида Варопаевнинг мурдасини мўмиёлаш бўйича ўтказилган тадқиқотларда иштирок этган экан. Мана, унинг гуноҳкор бандани ҳеч қачон Аллоҳ ярлақамаслиги ҳақидаги сўзлари: "Фирибгарнинг мурдасини авваллари олиб борилган тажрибаларда ижобий натижа берган усул бўйича малҳамламоқчи бўлишди. Дастлаб ҳеч қандай муаммо тугилмади. Мўмиёланган тана глицерин, коллоидли кумуш ва эвкалипт мойи таъсирида эластик ҳолга келгач, қутилмаганда у

порох каби ёрилиб, бир зумда атрофга сочилиб кетди. Бадбўй хидни йўқ қилиш учун формалин ишлатилди. Бу лав ҳам худди порохдек пақиллаб, сочилди. Ҳатто ундан ғалати хидли тутун кўтарилиб, аланга чиқа бошлади. Бундай реакция юз бериши учун керакли бўлган селитра, олтингургут кислотаси ва пахта яқин-атрофда кўринмас эди"...

Мен Краевскойга тубанликка юз тутган одам дўзах оловида куйиб, кул бўлган бўлса керак, дедим. Лиза фикримга қўшилди ва авлиё Иосафнинг мурдасини малҳамлашганда кимёвий таъсирларга қарамай ҳеч қандай ўзгариш юз бермасдан, аввалгидек тураверганини айтди. Хушбўй хид эса кучайибди. Бу хид лавр дарахтининг япроғи ва мойчечак гулининг хидига ўхшар экан.

Авлиё Иосаф руҳининг Марина Цветаеванинг ҳаёти ва фожиали ўлимига таъсири хусусида адабиётшуносликда аниқ бир фикр билдирилмаган. Унинг сингисли келтирган далиллар эса жуда оз ва арзимас. Бироқ Анастасия Ивановна А. Пушкиннинг ижодини ўрганаётганида Марина шоир умрининг охири – 1937 йил лабиринтлари бўйлаб уни авлиё Иосафнинг руҳи "етақлаб" юргани, бироқ келгусидаги шахсий ҳаётини "кўриш"га йўл қўймаганини айтиши қизиқ эмасми? У денгиз тўлкинининг шовуллашига ўхшаш товушлар орасидан авлиёнинг; "Художўй, ҳалол ва адолатли инсонларнинг мурдаси ҳам пок бўлади" деган овозини эшитганлигини маълум қилган.

Нима учун ўзини худо йўлида хизмат қилишга бағишлаганлар ўлгандан кейин ҳам тирикдек бўлишади ёки тирикликда одамларга фақат ёмонлик қилганларнинг мурдаси гўрга олиб борилмасданок айний бошлади, деган жумбоқ кўпдан бери мавжуд. Унинг тағига етиш учун кўплар бош қотиришмоқда. Православ ёзувчи ва илоҳиёт сирларининг билимдони Се-рафим Роуз бу жумбоқларни фантазия деб атаган ва ёмон одамнинг атрофида ҳамиша ёвуз кучлар тўпланишини, бундай "майдон"да худо бўлмаслиги, аксинча, қандайдир ёвуз зот борлигини таъкидлайди.

"Аллоҳ муте ва мўмин бандаларга мангуликни инъом этади, бадбин инсонларнинг мурдаси эса иблисга қурол бўлиб хизмат қилади", – деб ёзганди Марина Цветаева ва бу фикрда инсоният учун зарур бўлган бир олам маъно яширинган десак, хато қилмаймиз.

BOLALAR SAHIFASI

Kunlardan bir kun...

SOVG'A

Salimaxon bemor yotgan opasidan ko'ngli tinchimay ertalab kasalxonaga boradigan bo'ldi. Turmush o'rtog'i – ichki ishlar xodimi. Bir haftaga xizmat safariga ketgan. Uyda ikki to'polonchi Hasan va Husan bilan qolgan. Kun yoyilib ketganiga qaramay ular yostiqdand bosh ko'tarishgani yo'q. Salimaxon o'g'illarini uyg'otmoqchi bo'ldi, lekin ularning turgisi kelmadi.

– Men tezda kasalxonaga borib kelaman, to'polon qilmay o'tiringlar, – deb chiqib ketdi.

Erinib o'rnidan turgan Hasan televizorni buradi. Multfilm bo'layotgan ekan. Husan ham o'rnidan turdi. Film tamom bo'lgach, jaji suxan-

don qiz onalar haqida she'r aytib, ularni bayram bilan tabrikla-di. Shunda Husan:

– Bugun oyimlarning bayramlari-ku, biz ham tabriklashimiz kerak, – dedi akasiga.

– Ex, dadam uyda bo'lganlarida pul olib, do'kondan sovg'a olardik, – dedi Hasan.

– Oyim kelishlariga sovg'a tayyorlaylik, – dedi Husan.

Hasan o'ylab turib:

– Uyni saranjomla-sak-chi, – dedi.

Husan rozi bo'ldi. Ikkovi avaliga karavot-larini tartibga keltirish-di. Husan oyoq kiyim-larni tozalab, joyiga terib qo'ydi. Hasan o'yinchoqlarni yig'ishtirib, qutiga joy-ladi. Divan, yumshoq stullardagi g'iloflarni to'g'rilab chiqishdi. Kiyimlarni shkafga chi-

royli qilib joyladilar. Hasan axlat chelakni bo'shatib keldi. Husan yo'lakchani supirib qo'ydi.

Hamma yoqni sa-ranjomlab, yuvinib o'tirgan edilar, eshik qo'ng'irog'i jiringladi. Salimaxon ichkariga kirar ekan, uydagi sa-ranjomlikni ko'rib, ko'zi quv nab ketdi.

Keyin Hasan bilan Husan ikkovi oyijonisi-ni bayram bilan tabriklashdi va:

– Oyijon, dadam kel-ganlarida sovg'a olib kelamiz, – dedi Hasan bohshini egib.

Onasi bo'lsa ular-ni yuz-ko'zlaridan o'pib:

– Har doim mana shunday saranjom o'tirsanglar, shuning o'zi menga katta sovg'a, – dedi.

Sadriddin ABDULLAYEV.

TEZ AYTISH

Toshtemir, Toshpo'lat va Toshbolta toshbaqani toshloqdan topdi, Toshbaqani Toshtemir, Toshpo'lat va Toshbolta toshloqdan topdi.

ONAJONIM

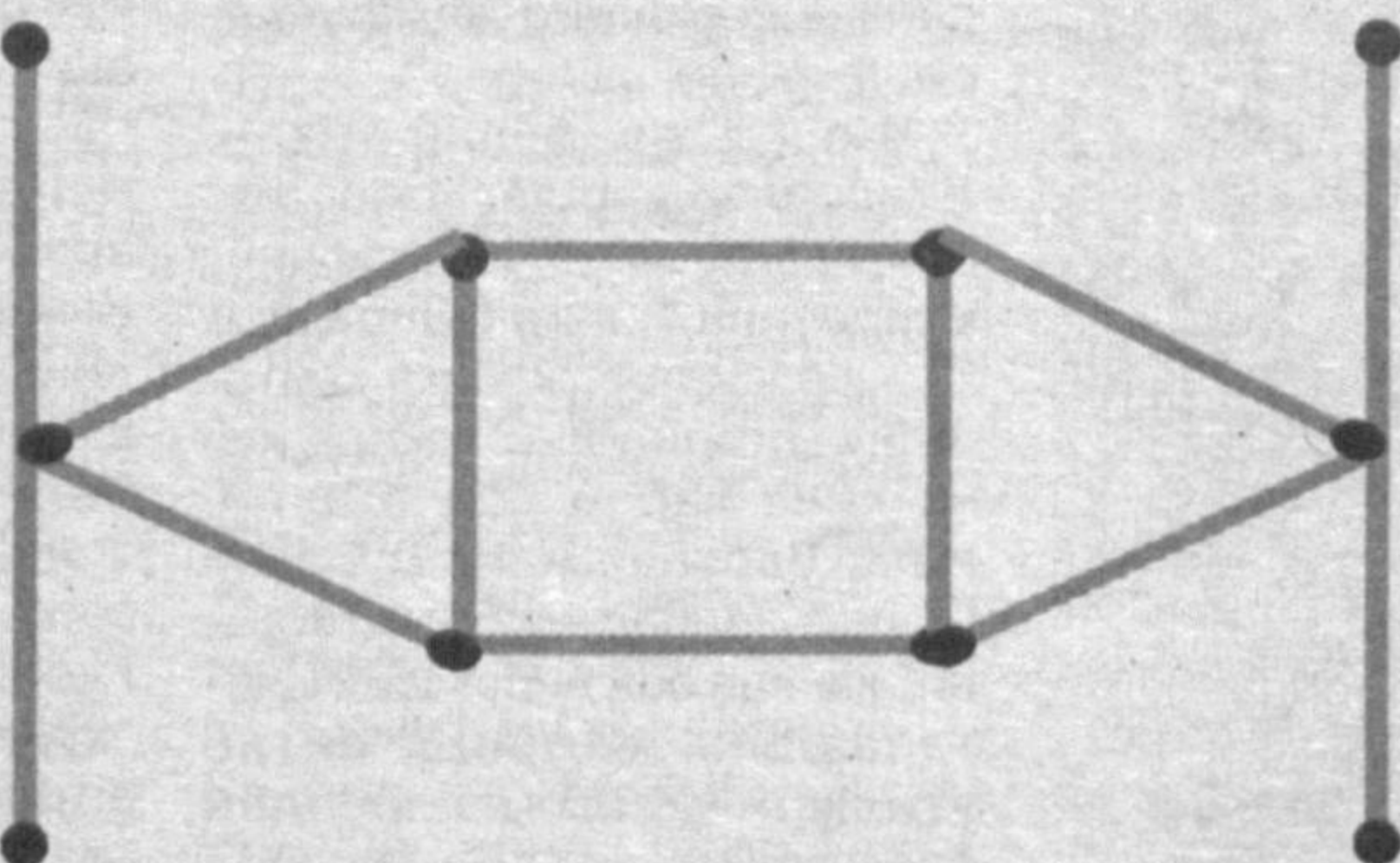
Onajonim, mehribonim,
Mehri quyosh, jonajonim.
Qo'shig'imiz kuyi bo'ling,
To'ylar ko'rib, buvi bo'ling.

Muncha shirin so'zlaringiz,
Kulib turar ko'zlaringiz.
Jonsaraksiz, hech tinmaysiz,
Hammamizga baxt tilaysiz.

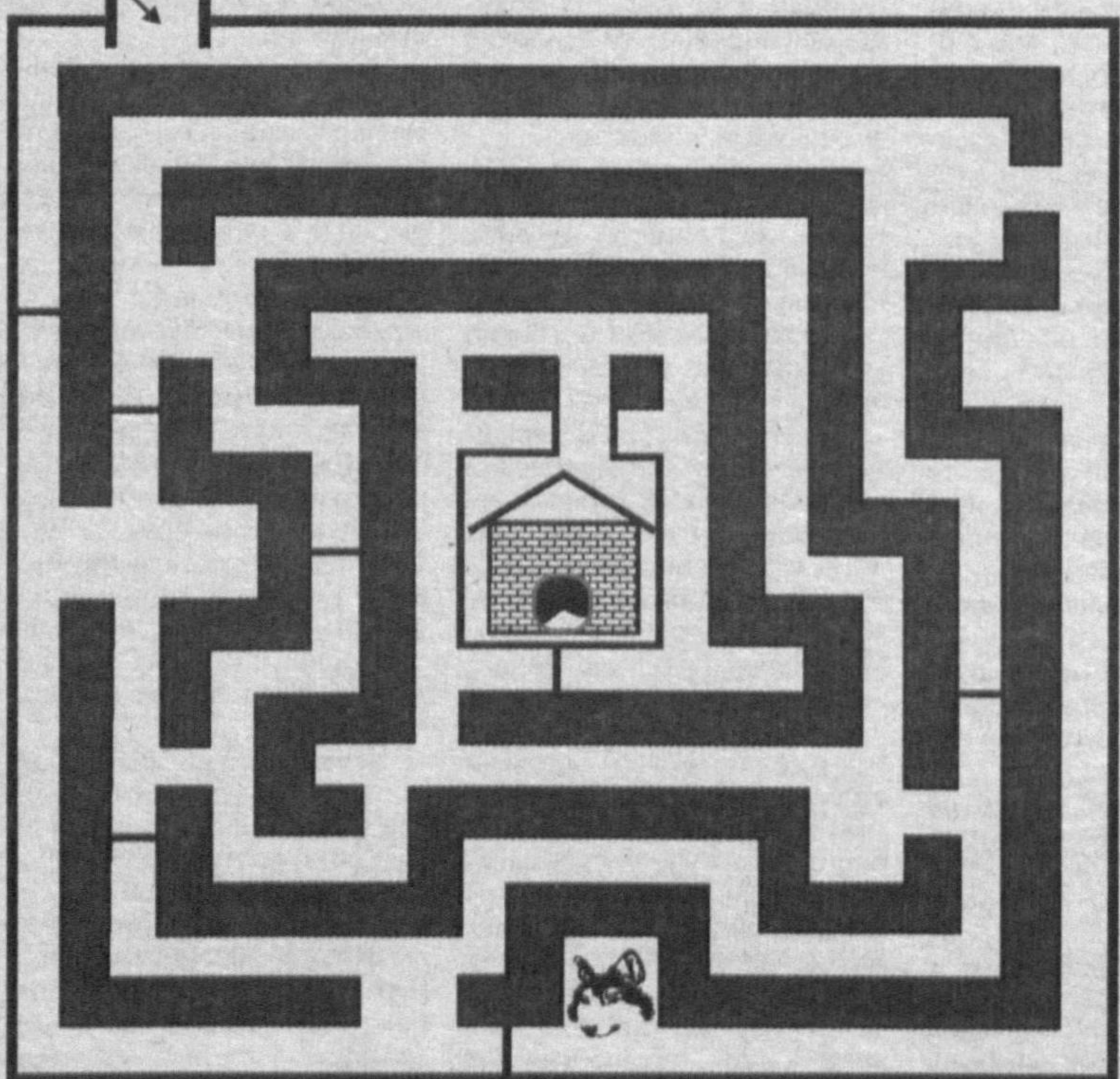
Onajonim, jon-jahonim,
Yuzida nur, jonajonim.
Siz tufayli hayot go'zal,
Sizni qutlab yozay g'azal.

Ziyodaxon ERKINJONOVA,
– Toshkentdagi 247-maktab o'quvchisi.

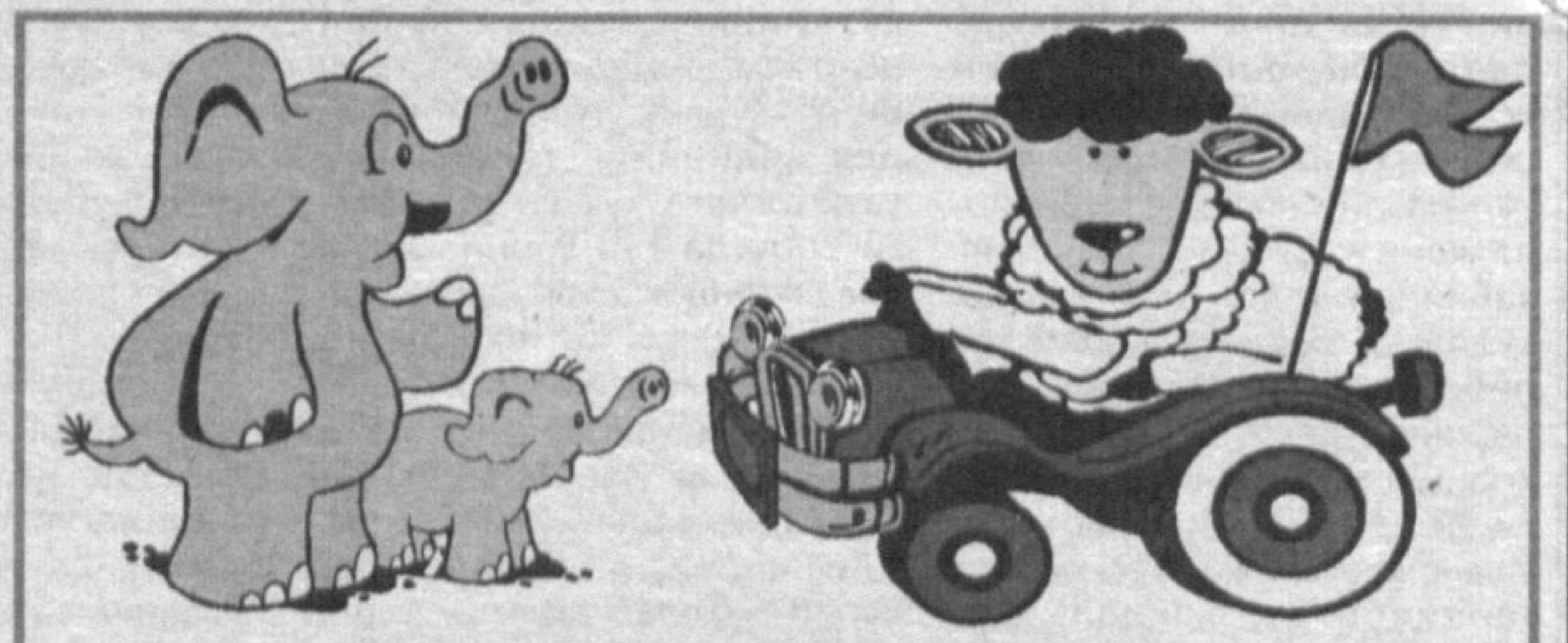
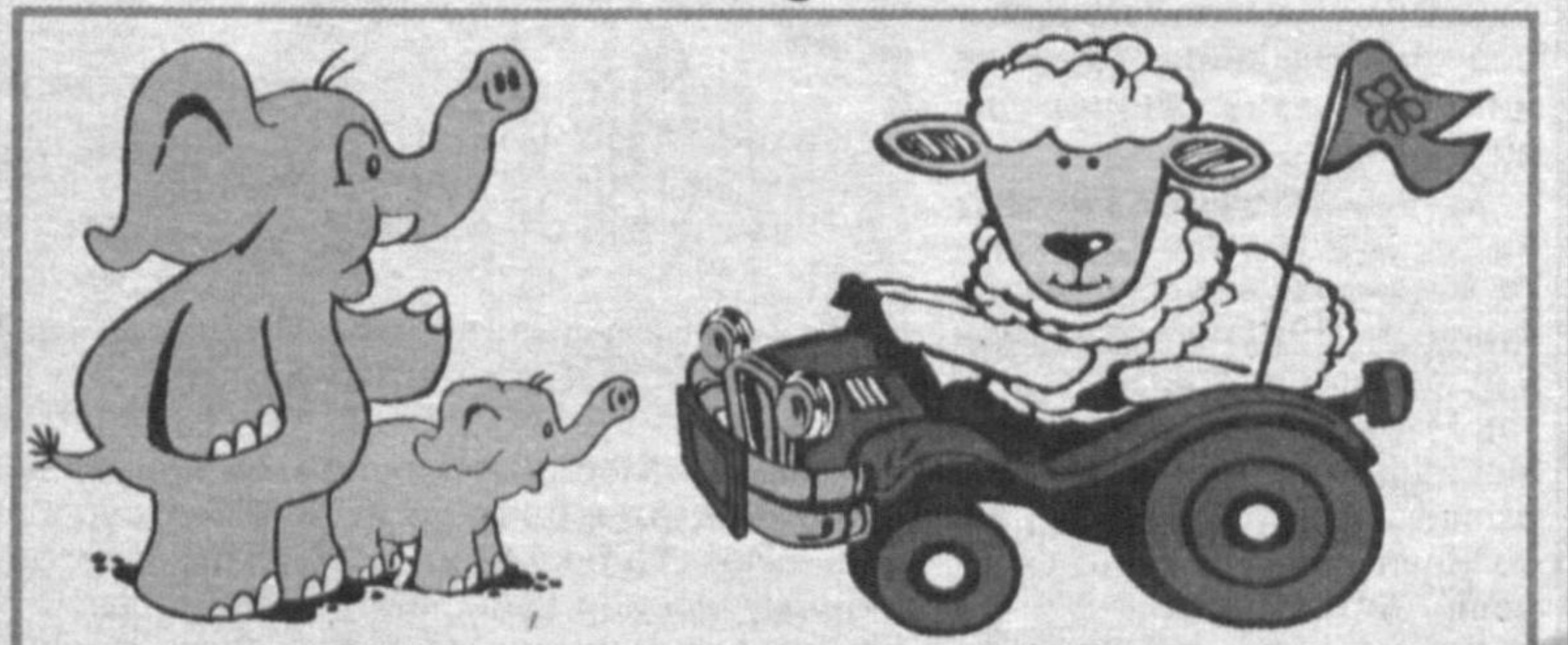
Qadrli bola-lar, rasmda ko'rsatilgan gugurt cho'plaridan uchtasining joyini o'zgartirib beshta uchbur-chak yasang.

Bolalar! Bo'ridan berkinayotgan quyoning labirint orqali uychasini topishiga yordamlashib yuboring.

10 TA FARQNI TOPING

TOPISHMOQLAR

Qanotsiz uchar,
Quyruqsiz tushar.

Tunlari jim yotadi.
Tong chog'i uyg'otadi.

Qanoti bor ucholmas,
Bilganidan kecholmas.
Yurishi lak-luk,
Ko'tarolmas yuk.

(Tuyaqush. To'p. Xoroz.)
Oysha PARDAYEVA to'plagan.

O'TGAN SONDA BERILGAN JUMBOQLI HIKOYACHANING JAVOBI.
Yigit o'ylab turib, sehrgar qariyaga: "Onam, bolamning qo'lida tilla tan-galar ko'rsin" deydi.

ДУШАНБА

7

«Ўзбекистон» телеканаллари

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Тахлилнома»
8.45 «Буюк томошалар»
Хужжатли фильм.

«Ёшлар» телеканаллари

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 «Мунаввар тонг».
9.30 «Янги авлод» студияси: Катта танаффус.

лаймиз».
17.55, 20.35 «Экспресс» телегазетаси.
18.10 «Болажонлар экран».

«Sport» телеканаллари

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
Тонгги дам олиш дастури.

30-канал

16.55 гача профилактика ишлари
16.55 Открытие программы
17.00 «Зарубежные клипы»

ОРТ

6.00, 10.00 Новости
6.10 Динозавры в фильме «Земля до начала времен»

0.00 Триллер «Стрекоза»
2.00 Триллер «Малхолланд Драйв»
4.40 Серил «Приключения Геркулеса»

РТР

3:50 Фильм-сказка «Садко».
5:15 Мультфильм.
5:25 «Колоссальное хозяйство».

НТВ

5:45 Комедия «БЕРЕГИТЕ ЖЕНЩИН»
8:00, 10:00, 13:00, 16:00, 19:00 «СЕГОДНЯ»

13:20 «ВОЕННОЕ ДЕЛО»
14:00 Комедия «ОДИНОКИМ ПРЕДОСТАВЛЯЕТСЯ ОБЩЕЖИТИЕ»
16:20 «ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД».

ТВ 3

8.30 Победоносный голос верующего.
9.00, 9.30, 10.00, 10.30 Мультфильмы.

ДТВ

9.00, 9.30 Мультфильмы.
9.55, 20.25, 3.05 «Неслучайная музыка».

10.30, 10.45 «Звездная семейка».
11.05 Телемагазин.
11.35 Агентство криминальных новостей.

ТНТ

7.00 «НАША СЕКРЕТНАЯ ЖИЗНЬ-3». Серил.
7.50 «Каламбур».
8.20 «ДЖИВС И ВУСТЕР».

22.00 «Школа ремонта».
22.00 Комедия «Я СХОЖУ С УМА ОТ ЛЮБВИ».

СТС

8.00 «ШУМОК». Фильм.
9.30, 9.50, 10.20, 10.30 Мультфильмы.

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30, 5.00, 6.00 Диалого о рыбалке.

СЕШАНБА

8

ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ

«Ўзбекистон» телеканаллари

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Ўзбектелефильм» намоиши: «Хаёл».

«Ёшлар» телеканаллари

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг».
8.30 «Янги авлод» студияси: Дунё ва болалар.

«Тошкент» телеканаллари

17.10 «Бойсун». Хужжатли фильм.
17.35 «Табриклимиз-кутлаймиз».
17.55, 21.00 «Экспресс» телегазетаси.

«Sport» телеканаллари

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
Тонгги дам олиш дастури.

30-канал

9.00 Открытие программы
9.05 «Мультфильмы»
9.30 «Зарубежные клипы»

ОРТ

6.00, 10.00 Новости
6.10 Комедия на двоих «Ловушка для родителей»

программа. Окончание
19.20 «Титаник»
23.00 Фильм «Титаник: Призраки бездны»

РТР

3:55 Комедия «Суета сует».
5:15 Мелодрама «Женская интуиция».
7:25 «Комната смеха».

НТВ

6:10 Мультфильм
6:35 Комедия «МУЗЫКАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ»
8:00, 10:00, 13:00, 16:00, 19:00 «СЕГОДНЯ»

21:35 «ПОМНИШЬ, ДЕВУЧКА?...». Концерт Александра Новикова
22:35 Комедия «КИТАЙСКАЯ ОДИССЕЯ»
0:00 «АРТЕМ». Памяти А.Боровика

ТВ 3

8.30 Победоносный голос верующего.
9.00, 9.30, 10.00, 10.30 Мультфильмы.

ДТВ

9.00, 9.30 Мультфильмы.
9.55, 20.25, 3.05 «Неслучайная музыка».

нальных новостей.
11.55 Боевик «КРАСНЫЙ СКОРПИОН».
14.10 Игровое шоу «Время - деньги!»

ТНТ

7.00 «НАША СЕКРЕТНАЯ ЖИЗНЬ-3». Серил.
7.45 «Каламбур».
8.10 «ДЖИВС И ВУСТЕР».

20.00 «Дом-2. Зимовка». «Девчата».
21.00 «Дом-2. Зимовка».
22.00 «Дом-2. Зимовка».

СТС

8.00 «ДОМ С ПРИВИДЕНИЯМИ». Фильм.
9.50, 10.30 Мультфильмы.

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30, 5.00, 6.00 Диалого о рыбалке.

ЖУМА

11

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 ТВ-анонс.
«Болалар сайёраси»: 8.40 1. «Болалар спорти». 2. «Цирк, цирк, цирк».

12.10 Умид гунчалари. 12.30 Ёшлар овози. 12.50 Муסיкий лаҳзалар. 13.10, 19.35, 22.35 ТВ-анонс.

«Тошкент» телеканал

17.00 Кўрсатувлар тартиби. 17.10 ТТВда сериал: «Рэй Бредбери театри».

«Ёшлар» телеканал

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг».

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар»
7.45 «Бардам бўлинг».

16.55 Кўрсатувлар тартиби. 17.00 «Хабарлар» (Рус тилида)
17.15 «Болалар спорти».

30-канал

12.00 Открытие программы. 12.05, 17.25, 21.00 «Телехамкор»

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00 Новости
9.05 «Хиромант».

РТР

3:00 «Доброе утро, Россия!»
6:45 Сериал «Тайны следствия-3».

HTB

6:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
9:05 «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО: УБИЙСТВО КОМИТЕТ».

ТВ 3

8:30 Победоносный голос верующего. 9.00, 9.30, 10.00, 10.30 Мультифильмы.

ПУЛЯ. 15.00, 20.00 Док. сериал «Анималия».

ДТВ

9.00, 9.30 Мультифильмы. 9.55, 20.25, 3.45 «Неслучайная музыка».

TNT

5.55 Москва: инструкция по применению. 6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ-БИЧ».

17.00, 20.00 «Окна». 18.00 Школа ремонта.

СТС

8.00 «БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210». Сериал.

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30, 5.00, 6.00 Диалоги о рыбалке.

РТР, пайшанба 22.15 Комедия «ОХ АКА, ҚАЕРДА-САН?» («О, где же ты, брат?»).

Уч жиноятчи сургун бўлган жойларидан қочишади. Қочоқлар нафақат бир занжирга боғланишган, уларнинг мақсадлари ҳам бир.

СТС, жума 02.05 Саргузаштли жангари фильм «АРАХНИД».

Тинч океандаги олис оролда номаълум вирус тарқатувчи ва унинг таъсирида ороликларни йирик ўргимчакка айлантириб қўювчи келгиндилар пайдо бўладилар.

ТНТ, шанба 02.45. Фантастика «ПАРАЛЛЕЛ ДУНЁ» («ПАРАЛЛЕЛЬНЫЙ МИР»)

Хажвий суратлар муаллифи Жак ўзи чизган сурат – гўзал Холига ошиқ бўлиб қолади. У тирилик, Жекки параллел дунёга жўнади, ўзи эса унинг ўрнини эгаллайди...

ТВ-3, якшанба 22.00 Мистик жангари фильм. «ДЎЗАХДА ЯРАТИЛГАН» («ПОРОЖДЕНИЕ АДА»)

Шер юрак Ричард йўлга чиққанда Инжилда тасвирланган, дўзахда яратилиб, инсониятга фақат ёмонлик келтирувчи иблисинг вакили Просатаносни илгари беркитилган сағана ёнида қўриб қолади.

РТР

3:00 «Доброе утро, Россия!»
6:45 Сериал «Тайны следствия-3».

HTB

6:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
9:05 «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО: УБИЙСТВО В ВЕГАСЕ».

ДТВ

9.00, 9.30 Мультифильмы. 9.55, 20.25, 3.10 «Неслучайная музыка».

TNT

5.55 Москва: инструкция по применению. 6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ-БИЧ».

СТС

8.00 «БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210». Сериал.

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30, 5.00, 6.00 Диалоги о рыбалке.

ШАНБА

12

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ-анонс.
8.40 «Ватан сизни унутмайди».

«Ёшлар» телеканал

7.00 «Мунаввар тонг».
8.30 «Янги авлод» студияси: У ким? Бу нима?
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иклим.
9.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат жоҳороси».

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
Тонгги дам олиш дастури.
11.15 Томир.
11.35 «Маҳобҳорат».

«30-канал»

9.00 «Болалар спорт».

«Ташкент» телеканал

17.00 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

ЯКШАНБА

13

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Камалак». Болалар учун кинодастур.

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
Тонгги дам олиш дастури.
8.45 «Хабарлар» (Рус тилида).

«30-канал»

9.00 «Болалар спорт».

«Ташкент» телеканал

17.00 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

«Ташкент» телеканал

17.10 «Мультичархпа».

СПОРТ + ФУТБОЛ

Испанияда дунёнинг энг кучли шохмотчилари ўртасида “Ciudad de Linares” супертурнири ўтказилмоқда. 25 йилдан ошиқроқ давр мобайнида ушбу аъъанавий турнир бугунги кунда шохмот бўйича ўтказилаётган мусобақаларнинг энг нуфузлисига айланган. Энг аҳамиятlisi, ушбу супертурнирда 2004 йилда чемпионликка эришган ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов ҳам иштирок этмоқда.

ҚОСИМЖОНОВНИНГ ИШОНЧЛИ ОДИМИ

Чемпионлик тожини қўлга киритгандан буён ўтказилган турнир ва олимпиадалардаги бахсларда муваффақият қозониб келаётган Рустам мағлубиятсиз одимларини Испанияда ҳам давом эттирмоқда. Ўтказилган дастлабки икки учрашувда у испаниялик Франсиско Вальехо ва ушбу турнирнинг бир неча бор ғолиби Гарри Каспаров билан дуранг ўйнади. Маълумки, ҳамюртимиз чемпионлик тожини 2004 йил шохмот бўйича жаҳон чемпионати финалида Майкл Адамсга қарши дона сурди. Адамс учун мазкур учрашувни матч-реванш баҳси деб аташ мумкин эди. Бироқ бу гал ҳам у ҳамюртимиздан устун келолмай, дуранг

натижа қайд этди. Туртинчи тур учрашувда Рустам Қосимжонов собиқ жаҳон чемпиони, ҳиндистонлик Анандга қарши бахс олиб борди. Таҳрибали Анандга қарши ўтган учрашувда ҳам деярли мағлубиятга учраётган Қосимжонов ўйин сўнггида қийин вазиятдан чиқиб бахсни

дурани билан яқунлашга эришди. Бешинчи ва олтинчи тур бахсларида ҳам аввалги турлар сингари таҳрибали рақибларга муносиб қаршилик кўрсатган Қосимжонов яна дуранг натижани қайд этди. Ўтказилган учрашувлардан сўнг ҳозирча Гарри Каспаров 3,5 очко билан пешқадамлик қилаёт-

ган бўлса, 3 очкодан тўплаган Р.Қосимжонов, В. Топалов ва В.Анандлар иккинчи ўринни эгаллаб туришибди. Мураккаб вазиятлардан чиқиб кетиш ҳадисини эгаллаган Рустам Қосимжоновнинг бахслари турнирни қузатаётган мутахассис ва мухлисларда илиқ таассурот қолдирмоқда. Мазкур турнир ва унинг натижалари билан газетамизнинг навбатдаги сониде батафсил маълумот берамиз.

ЎИГИТЛАРДЕК МАРД ВА ШИЖОАТЛИ

Сержант Гулдона Қахрамонова Самарқанд вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ га қарашли ППХ батальониде хизматни аъло даражада олиб бормоқда. Аёлларга хос бўлмаган лавозимни қойилмақом қилиб бажараётганлигидан раҳбарият ҳам, хизматдошлари ҳам мамнун. Ҳалол меҳнати, мардонаворлиги, зиммасидеги вазифани, масъулиятли ишларни ба- тартиб бажара олиши билан бошқаларга ўрнак бўляпти. Шунинг учун ҳам раҳбарият унга ўта муҳим ишларни ишониб топширади.

Г. Қахрамонова Жума шахриде зиёлилар оиласиде туғилиб ўсди. Болалигидан буён спортнинг таэквандо тури билан шуғулланади, қора белбоғ соҳибиде, бир неча бор вилоят чемпиони бўлган, спорт устасиде. Мактабни аъло баҳоларга битиргач, Оқ-олтин юридик коллежиде сиртдан ўқишга киради. Машғулотлардан бўш вақтларида олтимишдан зиёд болаларга таэквандо бўйича устозлик қила бошлади. Болалар таэквандонинг сиру-ас- рорларини ўрганиш билан бир қаторда Гулдонадек кучли, иродали ва довурак бўлишга интилишади.

2000 йилда Г. Қахрамонова ички ишлар хизматиге кирди. Вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ батальониде иш бошлади. Дастлабки кунларданоқ унинг шижоатлиги биллинди. Самарқанд шахрининг аҳолиси зич жойлашган Супер-БАН, Сугдиёна мавзелариде, Сиеб бозориде хизматни ўтаган кунлари бир неча жиноятни очишга эришди.

– Гулдона ажойиб қиз, – дейди биз билан суҳбатда батальон командири, подполковник Б. Бахрамов. – Аввало, инсонийлиги, меҳрибонлиги таҳсинга лойиқ. Батальондаги ходимларнинг барчасиде Гулдонани сингил сифатиде ўзларига яқин олишади. У жуда талабчан, бошлаган ишини охиригача етказмасдан қўймайди.

Гулдонанинги йигитлардек мардлиги, довураклигини мактаса арзигулик. Тезкор ходимлар билан бирга тадбирлар довомида турли қутилмаган ҳолатларни, қийинчиликларни енгиб ўтиб, муваффақиятга эришапти.

Меҳри АБДУРАХИМОВА,
катта лейтенант.

«ПАХТАКОР» МАВСУМНИ ҒОЛИБЛИК БИЛАН БОШЛАДИ

Осиё чемпионлар лигасининг кетма-кет икки карра ярим финалчиси Тошкентнинг «Пахтакор» жамоасиде пойтахтимизда илк бор ташкиллаштирилган «Тошкент халқаро турнири» ғолиблигини қўлга киритди.

Барчамизга маълумки, ушбу турнирда «Пахтакор», Фарғонанинги «Нефтчи», Арманистон чемпиони «Пюник» Латвиянинг тенгсиз жамоасиде «Сконто» ҳамда Белорусь ёшлар ва Ўзбекистон олимпия жамоалари ғолиблик учун кураш олиб боришди. Жамоалар учтадан икки гуруҳга бўлинган ҳолда бахс олиб бордилар. Ўз гуруҳиде ғолибликни қўлга киритган «Пахтакор» финалда «Нефтчи» устидан 1:0 ҳисобиде ғалабага эришган бўлса, 3-ўрин учун ўтказилган бахсда Равшан Ҳайдаров бошчилигидаги мамлакатимиз олимпиячилари «Сконто» устидан ғалаба қозонишди – 2:0. Ғолиблар мамлакат футбол федерациясиде томонидан ажратилган мукофотлар билан тақдирландилар.

ХАЙР, «СУРХОН»

Ўзбекистон Футбол федерациясиде қарориге асосан Термизнинг «Сурхон» жамоасиде олий лигадан четлатилди. Ўтган мавсум учун ЎФФга бадал пулларини тўламаганлиги учун ушбу жамоадан 3 очко олиб ташлангандиде. Жамоа федерация олдидеги қарзларидан қутилган бўлса-да, жамоанинги шароити олий лига талаблариге жавоб бермаслиги сабабли ушбу қарорга келинди. Энди олий лигада иштирок этиш учун «Самарқанд-Д» ҳамда «Анджон» жамоалари даъвогарлик қилишмоқда. Шу йилнинг 7 март куни «Пахтакор» марказий стадиониде иккала жамоа ўртасиде учрашув ўтказилади. Ғолиб жамоа олий лига йўлланмасини қўлга киритади.

МДХдан икки жамоа қолди

Ўтган ҳафтада Европанинги бир неча стадионларида УЕФА кубогининг 1/16 финал жавоб учрашувлари ўтказилди. Хабарингиз бор, мазкур босқичда МДХдан 4 жамоа Россиянинг «ЦСКА» ҳамда Украинанинги «Динамо», «Шахтёр» ва «Днепр» жамоалари иштирок этишди.

Ҳар йилгидан фарқли ўлароқ, ушбу мавсумда Россияга нисбатан Украина жамоалари нафақат сон, балки сифат жиҳатидан ҳам устунликка эришиб келишаётган эди. Бироқ биринчи учрашувда ишончли дурангга эришган «Днепр» ҳамда термамиз хужумчиси М. Шацких

ринчи учрашувда Португалиянинг етакчи жамоаларидан бири «Бенфика» устидан ғалаба қозонган Москванинги «ЦСКА» жамоасиде жавоб учрашувиде 1:1 ҳисобини қайд этиб, кейинги босқичда иштирок этиш масаласини ҳал этган бўлса, донецликлар Бундеслига етакчиси Германиянинг «Шальке-04» жамоасиде устидан сафарда кичик 1:0 ҳисобидеги ғалабасиде эвазига кейинги босқич йўлланмасиде соҳибига айланди. Ўз майдониде Сербиянинг «Партизан» жамоасиде 0:1 ҳисобиде имкониятни бой берган «Днепр» ҳамда Испаниянинг «Вильярреал» жамоасидан мағлубиятга учраган «Динамо» жамоалари бу йилги еврокубок бахсларидан чиқиб кетишди. УЕФА кубогининг 1/8 финалида куйидаги жамоалар куч синашишади:

- Партизан (Сербия) – ЦСКА (Россия)
- Шахтёр (Украина) – АЗ (Голландия)
- Мидлсбро (Англия) – Спортинг (Португалия)
- Севилья (Испания) – Парма (Италия)
- Стяуа (Руминия) – Вильярреал (Испания)
- Лилль (Франция) – Осер (Франция)
- Олимпиакос (Греция) – Ньюкасл (Англия)
- Аустрия (Австрия) – Сарагоса (Испания)

Азим МУЗАФФАРХОНОВ тайёрлади.

тўп сурадиган Киевнинг «Динамо» жамоасиде кейинги босқичга чиқиб йўлланмасидан маҳрум бўлишгач, еврокубокларда Россия каби Украинадан ҳам фақат бир жамоа қолди. Би-

Sportlotto

1970 йилдан бери loteryasi

161-ТИРАЖ   115139 чипта 253397
2.03.2005   вариантда иштирок этди.

ЎТУҚ ЧИҚҚАН РАҚАМЛАР

17 19 15 9 2 21

6 та рақам – йўқ.

5 та рақам – 16 чиптанинги 16 вариантда тўғри топилган. Уларнинг ҳар бирига 126699 сўмдан берилади.

4 та рақам – 864 чиптанинги 975 вариантда тўғри кўрсатилган. Уларнинг ҳар бирига 4158 сўмдан берилади.

162-тираж учун
ЖЕК ПОТ 171.167.416 сўм

«Sportlotto» Ўзбекистон–Америка кўшма

Зулфия таваллудининг 90 йиллигига

БАҲОР КЕЛДИ СИЗНИ СОҒИНИБ

Шарқда устоз-шогирдлик анъаналари минг-минг йиллик тарихга эга. Ҳар қандай буюк асарларини Аллоҳ, пайгамбарларга муножотдан сўнг устозига бағишлов билан бағишлаган мумтоз шоирлар қанча. Вафотидан сўнг устози хотирасига обидалар бунёд этган, ҳатто, тирикликдан насибаси узилганида ҳокими устози пойига дафн этишни васият қилган не-не улуг шахслар бор тарихда. Буларнинг ҳаммаси устоз-шогирдлик оддий инсоний, касбий муносабатлардан анча баландда турадиган бир тушунча эканини далиллайди.

Толе ўтган асрнинг 60-70-80 йилларида адабиётга кириб келган қизлар манглайига чин маънодаги устоз ёзган эди. Мен исмларини айтмасам-да кўпчилик гап ким ҳақида кетаётганлигини дарров билади, албатта. Ҳа, бу Ўзбекистон халқ шоираси, бир неча халқаро ва республика мукофотлари соҳибаси Зулфияхонимдир. Биз ҳамма Зулфия опанинг қизлари деб атайдиган шоира, адиба, санъаткор, рассомлар – опага шунчаки ҳурмат, эҳтиром ришталари билан боғланган эмасдик. Биз у киши-

ни бутун қалбимиз билан яхши кўрардик. Улар хоҳлагандек асар яратишга, жамиятда улар истагандек мавқега эга бўлишга, улар талаб қилгандек фазилатларга эришишга ҳаракат қилардик. Зулфия опам ўзларини ҳар биримизнинг, ҳар кунимиз, ҳар лаҳзамиз учун жавобгар ҳис қилардилар. Опа гўё бизнинг истеъдодимиз, ўзлгимизни

уларга ҳар ким юрак ютиб, ҳар қандай гапни айта олмагани ҳақида гапирардилар. Ҳа, Зулфияхоним салобати жиддий, зиёли, бой, бетакрор маънавиятга эга эди. Аммо биз – шогирдлар меҳр имтиёзига эга эдик. Шахсан мен опага фикримни очиқ айттардим. Баъзи фикрларимни қабул қилмасалар ҳам силтаб ташламасдилар, тушунардилар.

Бизга Зулфияхонимдан кўп ёдгорликлар қолган. Ўз қўллари билан дастхат ёзган китоблари, уйларига совуқда бошланг борган бўлсак, бошимизга ўраб қўйган шарфлари, бахтимиз, истеъдодимизни ўйлаб айтган

Янги туғилган чақалоқнинг йиғисини – қўшиғини биринчи бўлиб эшитадиган дояга ҳавас қиламан.

ЗУЛФИЯ.

мустаҳкам асрайдиган кўрғон эдилар. Бизда доим бирор иш бошласак: "Опа нима дер эканлар, опа нима дейдилар?" деган ҳайиқиш, андиша бўларди. Бу андиша ҳар биримизни кўп нарсалардан асраб турарди. Опа биздан тезтез: "Нима ёзаяпсиз? Эштайлик", – деб сўраб турардилар. Матбуотда кичик бир нарсамиз чоп этилса-да, ўзи фикр билдирардилар. Менга: "Ҳадеб ўзингни ўтга-чўққа ураверма, сен учун муҳими шеър, адабиёт", деб кўп айттардилар.

Кўп давраларда Зулфияхоним жуда салобатли бўлгани,

ўғитлари, Дўрмон боғлари, Ишчилар шаҳарчаси, Чимкент кўчаси атрофларида узун-узун айланиб юриб қилган суҳбатларимиз хотираси... Умумий хотиралардан ташқари, ҳар биримизнинг ўз хотираларимиз бор.

... Мўйнали пальто урф бўлган пайтлари эди. Жуссам кичиклиги учун узок вақт ўзимга лойик пальто изладим. Бир кун "ЦУМ"да тасодифан кўриб қолдим, бир дона қолган экан. Ёнимда пулим оз эди, ҳужжатимни сотувчига ташлаб Зулфия опамларга югурдим.

– Тинчликми? – дедилар.

– Зулфия опа, 150 сўм пул керак, – дедим. Мақсадимни эшитиб:

– Шугинами? – дедилар-да, пулни бердилар. Бу пулни анча вақтгача йиғиб, қайтаришга бордим, столларига қўйдим:

– Энди бу пул меники-а? – дедилар.

– Ҳа, – дедим.

– Буни ол. Ўша пальто сенга мендан эсдалик, – дедилар. Негадир ўшанда йиғлагим келганди...

... Мана, яна шоира севган баҳор келди. Улар гунафша-

ни яхши кўрардилар. Бир пайтлар 1 март куни биз ёшлар, Зулфия опамга бир-биримиздан аввалроқ гунафша олиб бориш учун шошилардик. Энди мангу масканларига гуллар элтамиз. Хулқар опам, Омон акамнинг уйларига борамиз. Уларнинг азиз чехраларига қараб соғинчимизга тасалли излаймиз.

Ҳамон устозимиз қаердадир бизни кузатиб тургандай ёқа-енгларимизни тузатамиз... Туғилган кунингиз муборак бўлсин, деймиз...

Қутлибека РАҲИМБОЕВА.

Хизмат фидойилари

СПОРТ ДОИМО ҲАМРОҲ

Ички ишлар ходимлари орасида спортчи аёллар ҳам талайгина. Улар нуфузли мусобақаларда иштирок этиб, юқори натижаларни кўлга киритишмоқда. Жумладан, Фарғона вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ ППХ батальони ходимлари, сержантлар Азиза Қосимова ва Нигора Ашуровалар "Турон" миллий яккакураши бўйича бир неча бор Ўзбекистон чемпиони бўлишган. Аини пайтда ҳам тинмай машқ қилишади, жисмоний чиниқишади. Жамоадошлари Азиза ва Нигорага ҳавас билан қарайдилар.

– Ёшлигимиздан спорт билан шуғулланамиз, – дейишади улар. – Кураш эркакларга хос деб ўйлайдиганлар адашишади. Кураш билан шуғулланишимиз хизматда қўл келаяпти. Фаолиятимиз бевосита фуқаролар билан кечаётгани боис, спортчи эканлигимиз жуда асқотаяпти. Ниятимиз халқаро мусобақаларда ҳам иштирок этиб, фахрли ўринларга сазовор бўлишдир.

Ўз мухбиримиз.

Суратда: сержантлар А. Қосимова ва Н. Ашуровалар.

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

Наманган вилояти ИИБ Молия-иқтисод бўлимининг ҳисобчиси, катта сержант Муниса Содиқова ўз билими, тиришқоқлиги ҳамда топширилган вазифани аъло даражада бажариши билан бўлимда катта ҳурмат-этиборга сазовор бўляпти.

Суратда: катта сержант М. Содиқова.

Борис КЛЕЙМАН олган сурат.

САРИШТАЛИК УНГА ХОС

Кадрлар билан ишлаш ўзига хос масъулият талаб этади. Чунки, ички ишлар идораларига юқоридан келадиган ва юбориладиган ҳужжатларнинг асосий қисми ана шу вазифани бажарувчи ходимлар томонидан тайёрланади. Озгина эътиборсизлик қилинса, ҳужжат бузилиб, кўп оворагарчиликлар келиб чиқиши мумкин.

Дилбар Аширматова Жиззах вилояти ИИБ ШТБИБ инспектори бўлиб иш бошлагач, хизматда саранжом-саришталikka эришилди, десам хато бўлмайди. Асли касби ўқитувчи бўлган Д. Ашурматова ҳар бир ҳужжат аниқ ва тўғри бўлишига эришади. Шахсий таркибнинг йиғма жилдларини тартибга солиш, буйруқлар билан ишлаш, бажарилишини назоратга олиш шунчаки жўн иш эмас. Лекин Дилбар бунинг уйдасида чикапти, аъло даражада бажаряпти.

Лейтенант Д. Ашурматова жамоамизда ўз обрўсини топа билди. Ширинсўзлиги, меҳрибонлиги, зарур бўлганда, ёрдани аямаслиги ходимлар дилида унга нисбатан ҳурмат уйғотди.

Батартиб иши билан намуна бўлаётган Дилбар Аширматовани бошқаларга доимо ўрнак қилиб кўрсатамиз.

Мардон САРИБОЕВ,
капитан.

Баҳор илҳомлари

ВАТАН БОҒИНИНГ
ТУМЛАРИ

Сиз Ватан бағрида гулдек ўсдингиз,
Вақт келса ғанимлар йўлин тўсдингиз.
Оламни мунаввар айлар хуснингиз,
Тўмарис қизлари, маликалари,
Озод юрт қалқони, мард бекалари.

Орзулар боғининг сизлар боғбони,
Эзгулик қарвонинг собит сарбони,
Ҳарбий либос кийган гўзал посбони,
Тўмарис қизлари, маликалари,
Озод юрт қалқони, мард бекалари.

Номусдек асрайсиз Ватан шаънини,
Табаррук қилдингиз унинг нонини,
Шонга буркадингиз ўзбек номини,
Тўмарис қизлари, маликалари,
Озод юрт қалқони, мард бекалари.

Сиз Ватан боғида қулф урган гуллар,
Сиз борсиз, озодлик юлдузи порлар,
Ишқингиз мени ҳам сафларга чорлар,
Тўмарис қизлари, маликалари,
Озод юрт қалқони, мард бекалари.

Гулшода ҚУРБОНОВА,
Қибрай тумани.

ТАЪЗИМДАДИР
СИЗГА ЗАМИНУ
ЗАМОН!

(Посбон аёлларга)

Баҳор чоғи гул-чечакка айланиб,
Барчинойдек юрт ишига шайланиб,
Елкасида юлдузлари товланиб,
Элга посбон бўлиб келган аёллар!

Ҳар бирингиз мисоли бир фаришта,
Оилада саранжому саришта,
Эр йигитдан қолишмасиз ҳар ишда
Марду майдон бўлиб келган аёллар!

Мардлик сизга Тўмарисдан меросдир,
Лайли, Ширин вафоси сизга хосдир,
Кумушойлар ибоси бекиёсдир,
Гўзал жонон бўлиб келган аёллар!

Сиз гўзалсиз, ўшал Момо ҳавосиз,
Сиз асалсиз, ишқ дардига давосиз,
Сиз – ғазалсиз, мангу сўнмас навосиз,
Шеър дустон бўлиб келган аёллар!

Қай бирингиз гарчи ёрдан жудосиз,
Аммо унинг ёди-ла жон фидосиз,
Садоқату бардошда бебахосиз,
Жону жаҳон бўлиб келган аёллар!

Сиз борсизки, гулга тўлгай бу жаҳон,
Сиз борсизки, ҳаётимиз чароғон,
Таъзимдадир сизга замин у замон,
Жон ичра жон бўлиб келган аёллар!

Шиор айлаб дилда ишқу вафони,
Хусни бирла лол этиб кенг дунёни,
Меҳру муҳаббатнинг гўзал ошёни –
Ўзбекистон бўлиб келган аёллар!

Зикрилла НЕЪМАТ.

БАХТИНГИЗДАН
КУЛСИН ОЛАМ

Қуёш билан нур талашар юзларингиз,
Юлдузларни ёдга солар кўзларингиз,
Оби новвот лабдан учган сўзларингиз,
Гул-чечаклар ўпар босган изларингиз,
Шаън-сурурли ўзбегимнинг қизларисиз.

Сиз дилбандим, ёримдирсиз, онажоним,
Меҳрингиздан жўшиб турар қайноқ қоним.
Сиз биландир рисқим бутун, бутун ноним,
Садқа бўлсин ўзингизга ушоқ жоним,
Юзи нурли ўзбегимнинг қизларисиз.

Кашфингиздан яралмаган не бор ўзи,
Қолганмикан сиз қилмаган касб-кор ўзи.
Ҳар бирингиз очилмаган асрор ўзи,
Мадҳингизга етмас битта ашъор сўзи,
Ор-ғурурли ўзбегимнинг қизларисиз.

Таърифлашга ожиз тилим, ожиз қалам,
Қанча демай, шаънингизга барибир кам.
Тилагим шул, бахтингиздан кулсин олам,
Йўламасин сизга яқин қайғу-алам,
Йўли нурли ўзбегимнинг қизларисиз.

Темир ҚУРБОН,
майор.

СОЙ БҒИДА

Сой бғида сочиб нур,
Ой келади сузилиб.
Ва олмадай қўйнимга,
Тушиб қолар узилиб.

Ана шундай тушларим,
Уйкуда йўқ ҳаловат.
Олиб қўйди хушларим
Сой кўчалик Малоҳат.

Боравердим тунда ҳам,
Боравердим кунда ҳам,
Севиб қолдим на қилай,
Юрак бордир менда ҳам.

Оқибатда дош бермай,
Кўкдаги ой узилди.
Чимилдикда куралай
Шахло кўзи сузилди.

Бўлиб қолди бир эртак,
Сой бғида қийноқлар.
Жон чексангиз жонона,
Ёр бўларкан, бўйдоқлар.

Сухроб АБДУЛЛАЕВ,
катта сержант.

МУНОЖОТ

Мен сени армон деб атагим келар,
Мен сени фарёд деб атай, Муножот,
Одамзод шеърга ё куйга суянар,
Тополмай қолганда бирон бир нажот.

Юрагингни қайғу ўртаган дамда,
Кўзингга дунёни тор этса ваҳм, ўй,
Сенга суянаман, оромижон куй,
Мен сендан юпанчлар топдим, Муножот.

Не қисмат чироғи борар липиллаб,
Ким кимга ҳасратдан ёраётир бош,
Сен асли армонсан, ўзингсан бардош,
Мен сени йўлдош деб билдим, Муножот.

Сур чалиб пулсирот кўприги узра,
Ҳақ тарозу тутар рози-ризога,
Мени бошлайверинг энди... сазога,
Тилимда Муножот, дилда Муножот.

Мен сени армон деб атагим келар...

Асолат АХМАДҚУЛ қизи.

БОЙЧЕЧАК

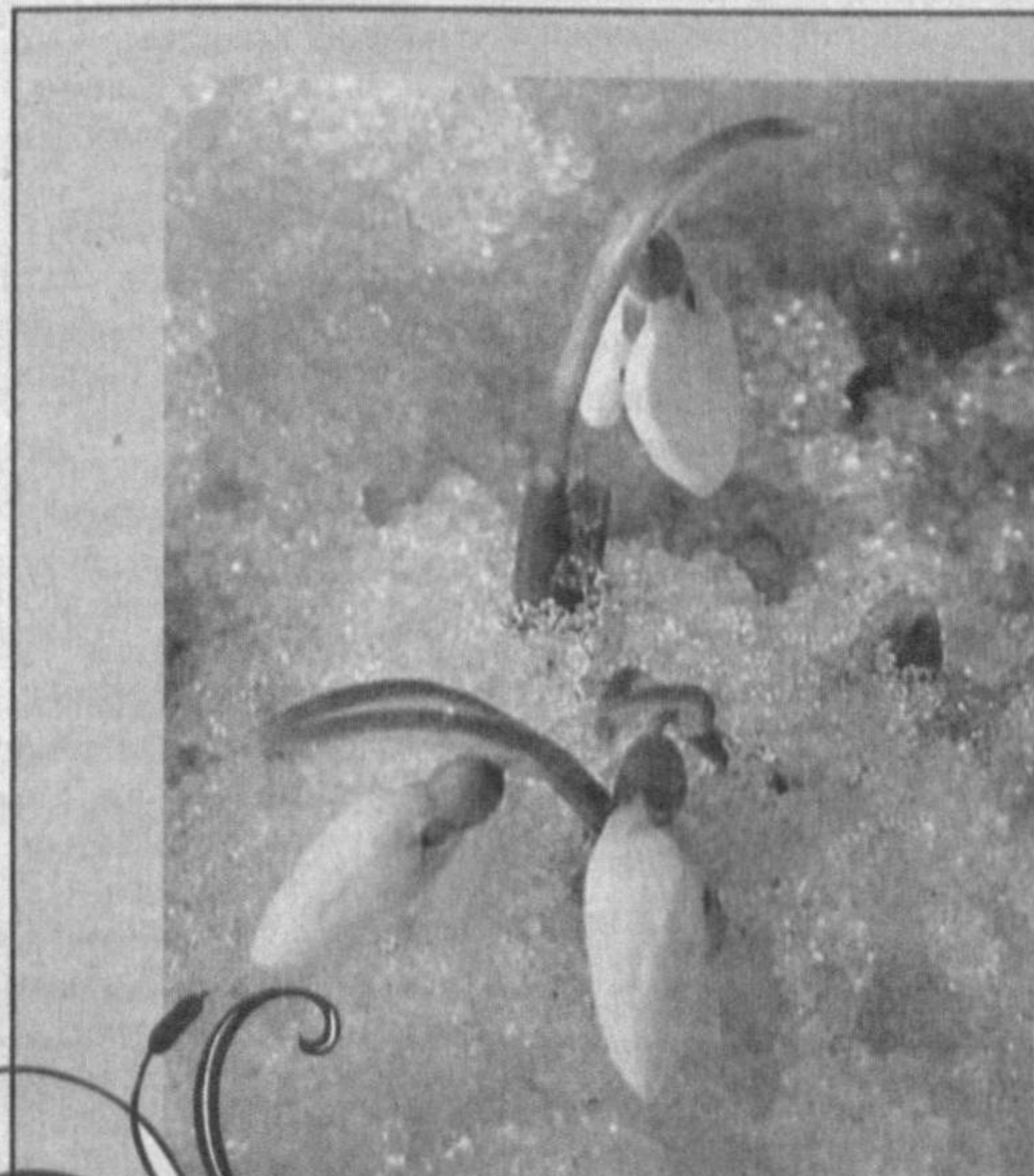
Бойчечак, мунис сингилжон, айт, шу
миттигина нафис вужудингга шунча ма-
тонатни қандай сиғдирдинг?

Сен на қорни-да, на аёзни писанд
қилмай ердан мағрур бош кўтардинг.
Далаларга, қирларга, кўнгилларга ба-
ҳор завқини улашдинг...

Сенга ҳавасим келади, бойчечак!
Музюрак инсонлар қаршисида ожизли-
гим сезилиб қолганда, уларнинг қалби-
да яшаш завқини уйғота олмаганимда,
сени ўйлайман, сенга ўхшагим келади.

... Ишонаман, мен ҳам бойчечакдек
бир куни қалбинг музлигидан мағрур
бош кўтараманда, уни кўшиққа тўлди-
раман. Шунда сен баҳорга ҳам, унинг
миттигина элчиси бойчечакка ҳам,
оламдаги жамийки гўзалликка ҳам,
гўзалликларнинг доимий шайдоси мен-
га ҳам бефарқ бўлмайсан...

... Мен бунга ишонаман...

Хизматларда

ХИЗМАТГА МУНОСИБ МУКОФОТ

Олимжон ички ишлар идорасида ишлашни болалигидан орзу қилар, ички ишлар ходимларини кўрганда кўнглини алланечук туйғулар эгалларди. Ҳозир у шу соҳага тайёрлар экан, жисмонан бақувват ва маънавий етук бўлиш учун мунтазам спорт билан шуғулланиб, ўз устида ишлар, энг мураккаб вазиятларда ҳам олдида турган вазифаларни ҳал этишга ҳаракат қиларди. Болалик орзуси уни Тошкент ўрта махсус милиция билим юртига етаклади.

1987 йили ўқишни имтиёзли битирган Олимжон соҳадаги дастлабки фаолиятини Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлимида оддий ходимликдан бошлади. Устози Маъмур ака Тошкентбоевнинг; "Ўғлим, бу соҳа ўта масъулият-

ли, ҳар биримиздан довураклик, касб маҳорати, мардликни талаб қилади. Фидойилик кўрсатиб меҳнат қилсангиз обрў топасиз", деган ўғити Олимжон учун шиор бўлиб қолди. Натижада у тез орада раҳбарлар назарига тушди.

Орадан бир йиллар чамаси вақт ўтгач, Олимжон Мирзабоев участка вакили этиб тайинланди. Туман ИИБ ҚООБ бошлиғи, капитан Хайрулла Муҳаммадناзаров шундай дейди:

– 2000-йилда "Эски жўва" бозори ёнидаги ҳудудда жойлашган 190-милиция таянч пунктига катта профилактика инспектори керак эди. Биз ҳеч иккиланмасдан бу лавозимга Олимжон Мирзабековни лозим топдик. Чунки, туман ИИБ раҳбариятида унга нисбатан ҳар қандай топшириқни уdda-

лай олишига ишонч пайдо бўлган эди.

Олимжон 5550 нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қилаётган ҳудуддаги ишни маҳалла фаоллари, посбонлар, хотин-қизлар кўмитаси, диний-маърифат ва ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар ва бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда бошлади. Ҳар бир одамнинг кўнглига йўл топа билди.

Исмоил Шоший 1-тор кўчасида истиқомат қилувчи М. Аҳмедовнинг уйида ўғирлик содир бўлди: Телевизор, магнитофон, кийим-кечаклар олиб кетилган эди. Олимжон жиноят-қидирув бўлими ходими Зокир Худойберганов билан бирга суриштирув ишларини олиб борди. Маҳалладошлари жабрланувчининг

жиянидан шубҳаланганларини айтишди. Ҳақиқатдан ҳам гумон қилинган шахс – Н. Улугбек уйдан олиб келинганида у айбига иқдор бўлди. Бу жиноий ишнинг ўз вақтида очирилишига маҳалла аҳли яқиндан ёрдам берди.

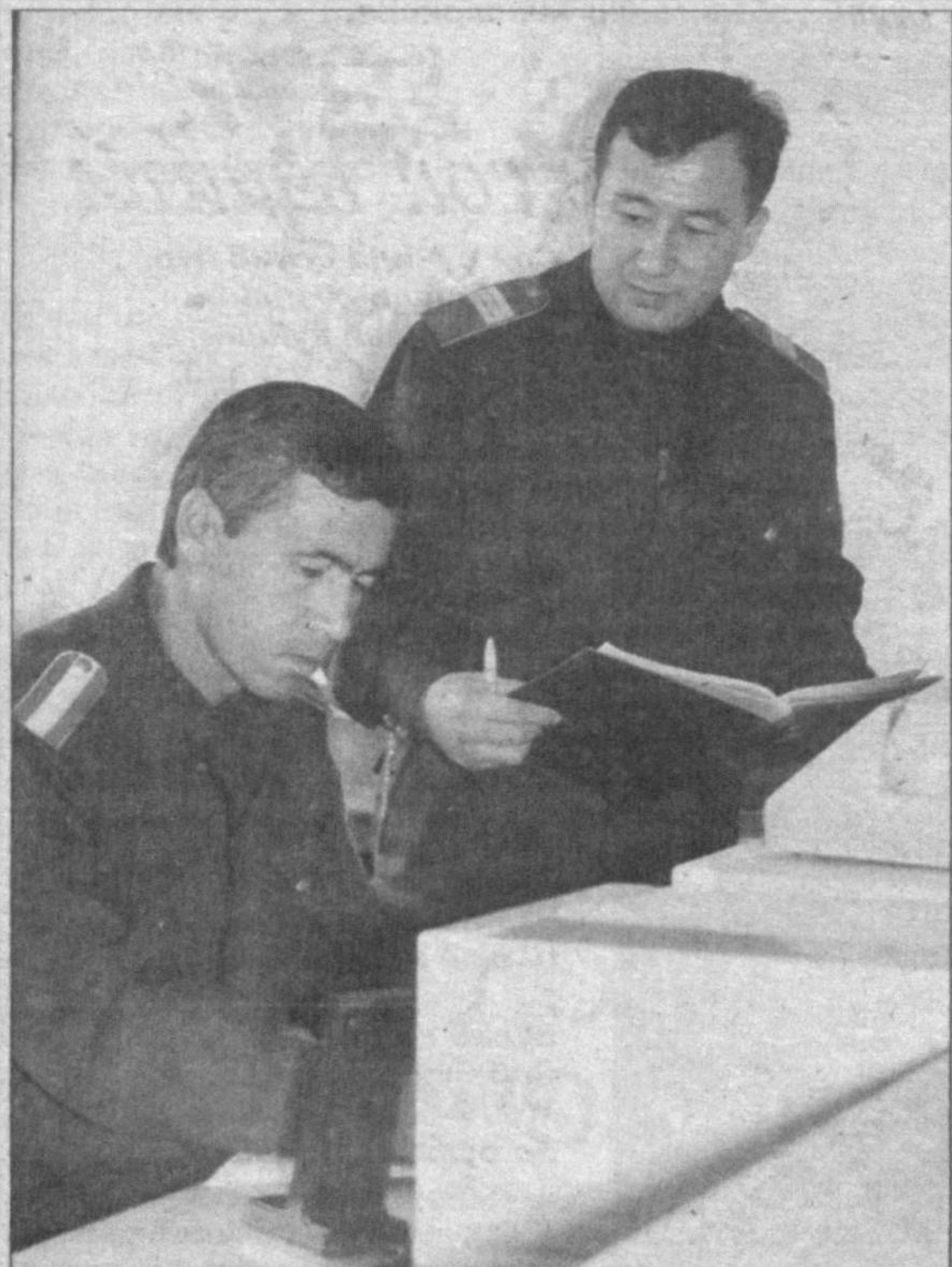
Инсон ўз ҳаёти давомида адашиши мумкин. Бундайларни тўғри йўлга солиш учун кенг қамровли ишлар олиб бориш керак. Оғуфурушлик қилиб, судланиб чиққан Б. Сулҳумор профилактик суҳбатлар натижасида тўғри йўлга тушиб, ҳозирда фаррош бўлиб ишламоқда. Муқаддам судланган Ё. Тоҳир, Б. Равшанлар эса ҳусусий фирмаларда ишламоқда. Маҳалла фаоллари, С. Сирожиддинов номли 1-мактаб директори З. Зокирова ва 26-боғча мудираси М. Хайдаро-

валар ҳамкорлиги ҳам ўз самарасини бермоқда.

Профилактика инспектори, майор Олимжон Мирзабоевнинг узок йиллар мобайнида маҳалла фаоллари билан бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиши, эл тинчлиги ва осойишталигини сақлашдаги саъй-ҳаракатлари муносиб баҳоланиб, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган профилактика инспектори" унвони, "Мустақилликнинг 10 йиллиги" кўкрак нишони билан тақдирланди. У ишлаётган 190-милиция таянч пункти 2004 йил якуни бўйича ўтказилган республика кўрик-танловининг "Намунали милиция таянч пункти" номинацияси бўйича ғолиб деб топилди, "Дамас" машинаси билан тақдирланди.

"От ўрнини той босар", деганларидек Олимжон Мирзабоевнинг фарзанди Ботир ота изидан бориб, шу туман ИИБ-да профилактика инспектори бўлиб ишламоқда.

Фурқат ХОЛИҚУЛОВ.

Самарқанд шаҳар ИИБ Навбатчилик қисми ходимларининг саъй-ҳаракатлари ва воқеа жойига тезкор-тергов гуруҳининг ўз вақтида етиб бориши натижасида жиноятлар иссиғида фош этилмоқда.

Суратда: шаҳар ИИБ Навбатчилик қисми навбатчи ёрдамчилари, старшина Н. Очилов (чандан) ва сержант М. Одиловлар иш устида.

М. НИШОН олган сурат.

НИЯТ ҲАМ, АМАЛ ҲАМ ЯХШИ БЎЛСИН

Юртимиз иқтисодиётини юксалтиришда ички ишлар ходимларининг ўз ўрни бор. Улар иқтисодий жиноятларнинг олдини олиш, ички бозорларимизни ҳимоя қилиш, мамлакатимизга моддий-товар бойликларининг ноқонуний кириб келишига йўл қўймаслик борасида муайян ишларни амалга оширишяпти.

– Айрим тадбиркорлар даромад дардида ўз молларининг сифатига мутлақо аҳамият беришмайди, – дейди Тошкент вилояти ИИБ ЖК ва ТҚКБ коррупция рэкет ва товламачиликка қарши кураш бўлими бошлиғи, подполковник Алишер Рустамов. – Албатта уларнинг нархи ҳам шунга яраша бўлади. Аммо молларини қиммат нархда ўтказишга ҳаракат қилишади. Уларнинг айланма йўллар орқали ўтишга уринишларининг боиси ҳам шунда.

Ички ишлар ходимлари томонидан қўшни республикалар билан чегарадош ҳудудлар ўрганиб чиқилиб, кириб келиш эҳтимоли бўлган йўллар, жойларда тез-тез тезкор тадбирлар, қўшма рейдлар ўтказилляпти.

Шундай тадбирлар чоғида Х. Меҳриддин ҳамда А. Тўрабек бошқарувидаги "Газел" автомашиналари тўхтатилди. Текширилганда Хитойда етиштирилган 3.000 кг. нок, 1.500 кг. олма ва 20 қути пиротехника олиб келинаётганлиги маълум бўлди. Улар пулга чакилганда 5 миллион сўмдан ортиқдир. Тошкентлик Э. Нурбек ўз автомашинасида 150 литр спирт, Тошкент туманилик Қ. Шавкат 3 миллион

сўмликка яқин газлама матоларини ҳудудимизга ноқонуний тарзда олиб кираётганларида ушланганлар.

Айланма йўллар орқали 615.000 сўмлик спиртли ичимликларни олиб киришга уринган чинозлик П. Шерзод ушланганда сохта ҳужжатлари иш бермади.

Тошкент туманилик Д. Хатам ва Х. Абдурахимлар давлат рақами белгисиз "УАЗ-452" русумли автомашинада 7 миллион сўмликка яқин кийим-кечаклар ва машина эҳтиёт қисмларини республикамизга қонунга ҳилоф равишда, айланма йўллар орқали олиб киришяётганда хушёр ходимлар томонидан ушландилар.

Ички ишлар ходимлари иқтисодиётимизга зарар келтиришга уринаётган нопок кимсаларга қарши курашиш билан бирга айрим содда, ишонувчан одамларни қақшатиб кетаётган фирибгарларнинг "фаолиятига" ҳам чек қўйишмоқда.

Р. Умида чет элга ишга юборишга ваъда бериб, қибрайлик С. Саидни 2.400 АҚШ доллариға чув туширган бўлса, А. Мелихон ака-ука Олим ва Асадларнинг 2.700.000 сўм пулини олиб, ғойиб бўлган.

– Шу ўринда айрим соддадил ҳамюртларимиз ихтиёрини равишда эгри йўлни танлаётганлари кишини ўйлантиради, – дейди суҳбатни давом эттириб А. Рустамов. – Улар ҳатто фирибгарларнинг исм-шарифи, манзили ёки алоҳида белгиларига эътибор беришмайди. Натижада берган пулларини ололмай сарсон-саргardon бўладилар.

Ўтган йили фирибгарлик, товламачилик бўйича 20 дан ортиқ ариза тушган. Бўлим ходимларининг саъй-ҳаракатлари туфайли жиноятчилар аниқланиб, суд орқали етказилган зарар эгаларига қайтарилган.

Бўлимда ўз касбининг усталари, билимли, серғайрат ходимлар ишлашади. Катта тезкор вакил, капитан Мирёқуб Султонов, тезкор вакил, майор Хондамир Раҳматовлар ўз касбининг фидойилари хисобланади.

Аҳоли ўртасида юқорида қайд этилган ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида кенг профилактик ишлар олиб бориляпти. Тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлганлар, хорижга ишга, ўқишга боришни истовчиларга қайси идораларга муурожаат қилишлари мумкинлиги тушунтирилмоқда. Бундан кўзланган мақсад битта – иқтисодиётимизни юксалтириш, машаққатлар, эвазига топилган ҳалол пулларни товламачи, фирибгарлар чанғалидан асраб қолишдир.

Муҳаббат ИБРОҲИМОВА.

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ

Оқ ажал... Унинг совуқ нафасини, дахшатли оқибатларини барчамиз жуда яхши биламиз. Бугунги кунга келиб гиёҳвандлик моддалари савдоси, уларнинг республикамизга кириб келиши, ҳудудимиз орқали олиб ўтилишига қарши кескин чора-тадбирлар кўрилмоқда. Шунга қарамай нопок йўллар билан бойлик тўплашни одат қилиб олган айрим кимсалар ҳали ҳам тўғри хулоса чиқариб олишмаганга ўхшайди. Шу йил 22 январь куни соат 24.30 лар чамасида "Самарқанд – Ашхобот – Краснодарск" халқаро автомобиль йўлининг 147-километрида жойлашган "Самарқанд" мунтазам ИПХ масканида вилоят ИИБ ЙХХБ алоҳида отряди 2-сафарбарлик гуруҳи ИПХ инспекторлари "Тошкент-Нукус" йўналиши бўйлаб келаётган "Мерседес-Бенц" русумли автобусни тўхтатиб текширишди. Йўловчилардан бири – Хоразм вилояти Хазорасп туманида яшовчи Б. Неъматнинг хатти-ҳаракати уларда шубҳа уйғотди. Йўловчи текшириб кўрилганида унинг қалпоғи ичидан опий топилди.

26 январь куни вилоят ИИБ ЙХХБ ҳамда ЖК ва ТҚКБ ходимлари ҳамкорликда Кармана тумани ҳудудига тадбир ўтказишди. Тадбир давомида "Кармана-Навоий" йўналиши бўйлаб ҳаракатланиб келаётган "Тико" русумли автомашина тўхтатилиб, "Вести" лақабли хизмат ити ёрдамида текширилганда, автомашинада йўловчи сифатида келаётган Навбахор тумани Охунбобоев номили ширкат хўжалигида яшовчи муқаддам судланган Ф. Нодирнинг ёнидан героин топилди.

Юқоридаги икки мисолдан кўриниб турибдики, ходимлар бу борада хизматни янада кучайтиришлари лозим. Чунки, гиёҳфурушлик, гиёҳвандлик иллатлари ҳеч қандай чегара билмайдими, минглаб инсонларни ўз домига тартади. Шундай экан, бу офатга қарши нафақат ички ишлар идоралари ходимлари, балки ҳар бир фуқаро мурасасиз курашиши даркор.

Валижон АШУРОВ, капитан.

Келинчақлар, сизлар учун!

Ён кўшимнинг гўдаги оғриб қолгани боис, кечаси билан ўғилчасини тинчлантириш, ухлатиш учун жаҳл аралаш “жим бўл, бас қил”ини эшитиб, олис болалигим эсимга тушди. Онажонимнинг маънос, шу билан бирга ширали, мулойим оҳангда айтган аллалари жонланиб, кулоқларимга ўша азиз оҳанг эшитилгандай бўлди...

Онам алла айтганларида борлиқ сунатга чўмиб, ариқчада шилдираб оқайтган зилол сувдан тортиб, ҳовли тўла анвои гуллар узра шўх куйлаётган булбуллар ҳам жим бўлиб қоларди.

Мен боламни аллолар қилай, алла,

Кўтариб, каттолар қилай, алла, —

деган сўзлар билан бошланувчи алла оҳанглари эшитиши билан бешикда хархаша қилиб ётган бола-жон кўзларини катта-катта очганича, онамга махлиё бўлиб, гўё алланинг давомини кутарди.

Тоглар ичидан танлаб олган тарлоним болам, алла,

Гуллар ичидан ҳидлаб олган райхоним болам, алла, —

деган мисраларни эсласам, онажоним ҳар бир фарзандини қанчалик ардоқлагани, жону жаҳони деб билганини, чексиз оналик меҳрини ҳис қилиб, юрагим бир қалқиб тушади.

Боғбонинг ўлмасин, боғларинг хазон бўлмасин,

Ҳеч кишининг болажонимга кўзлари асло тегмасин, —

дея боласига бўлган меҳри билан бирга унга нисбатан қизғонч, ёмон кўзлардан асраш борасидаги ўй-хаёлларини қўшиқ қилиб куйлаш фақат онанинг қўлидан келади.

Менинг қизимга тўй келади, алла,

Бўйни ола қўй келади, алла.

У қўйни сўёлмасдан, аллаё

Ақаларига зўр келади, алла, —

деган мисралар ҳам онанинг орзуларини акс эттирмаганми?

Онам айтган аллаларни хаёлан тиклар эканман, улар орасида халқ оғзаки ижодининг дурдоналарига айланиб кетган, онанинг — ўзбек аёлининг умр йўлдошига меҳри, садоқати, ширин арази, гинаси йўғрилган куйидаги мисралар алоҳида бир маънога, мазмунга эгадек туюлади назаримда:

Оқ ойдин кечалар, оппоқ ойдин кечалар, алла,

Жамбилу райхон ўрайди

ёра юрган кўчалар, алла.

ёра юрган кўчаларни мен

супурай сочим билан, алла,

Чанги чиқса сув сепай

кўзлардаги ёшим билан, алла.

Ёки:

Мен боламни ўпамано, алла,

Юзига баҳмал ёпамано, алла.

Унинг дайди отасини, аллаё

Қайси кўчадан топамано, алла.

Оналаримиздан “эр-хотиннинг уриши — дока рўмоннинг қуриши”, “ошсиз уй бор, жанжалсиз уй йўқ”

каби нақлларни кўп эшитганмиз. Ана ўша “эр-хотиннинг уриши”, “жанжалли уй” туфайли туғилган:

Қаро мурт, қаро отлиғ-о, алла, Мени кўргони келдингму-я, алла.

Қалбда ўчган ўтларимни аллаё Яна ёққани келдингму-я, алла.

Ўзбек аёли қалбидаги изтироблар, нола-ю ҳасратларини кўчага олиб чиқиб, дуч келганга дoston қилмайд: бешикни оҳиста тебратганча, аллақачон уйқуга кетган фарзан-

Она алласи фақат чақалоқнинг ором олиши учунгина айтилмайди, балки унинг воситасида боланинг кўнгил дунёсига миллий руҳ киради. Она тилидаги меҳр-муҳаббат, наслий туйғулар ва орзулар гўдакнинг жисму жонида илдиз қолдиради.

Ислон КАРИМОВ.

дават бўлгин. Менинг сендан битта ўтинчим: фарзандинг кўп бўлсин, лекин уни бешикка белаб, ухлатаётганинда сира ҳам алла айтмагин”, — депти. Қизи онасининг илтимосини бажаришга сўз берибди.

эридан ота-онаси, қариндош-уруғлари, қишлоғини кўриб келишга руҳсат сўрабди. Эр уни икки фарзанди билан кузатиб қўйибди...

Дарвоза очилиб, икки фарзандининг бирини кўтариб, иккинчисини етаклаб, кўзида ёш билан эшикдан кириб келаётган қизини кўрган она: “Оҳ болажоним-а. Болаларингга алла айтдингми?” — деб кўтиб олган экан...

Кўриниб турибдики, она алласига унинг нафақат фарзандига меҳри, орзу-умиди, армони ва дард-алами, балки Ватанга муҳаббати, садоқати ҳам жо бўлган.

Қатор-қатор садаларнинг, алла болам, аллаё

Садоғаси бўлсин онанг, шириним болам, алла.

Униб-ўсган юртгинамнинг, алла болам, аллаё

Девонаси бўлсин онанг, ухлаблар қолгин, алла, —

мисралари фикримизга далил бўла олади. Бундан ташқари:

Дарахтсиз ҳовлига кирдим, ширин болам, аллаё,

Бошимдан офтоб ўтди, катталар бўлгин, алла.

Отажоним-онажоним, кўзичоғим, аллаё,

Қадрингиз ёмон ўтди, ухлаблар қолгин, алла.

... Бир куни иккинчи қаватнинг балконида кўчани томоша қилиб ўтирган онажоним (Худо раҳмат қилсин) бирдан пастга қараб “хай-хай”-лаб қолдилар. Югуриб бориб қарасам, беш-олти нафар катта-кичик болалар бир кучукчани ур калтак-сур калтак қилаяпти. Мен пастга тушиб, кучукни болалардан ажратиб олдим.

— Кўрдингми, мана шу болаларнинг бирортаси она алласини эшитмаган, — дедилар онам қонга беланган кучукчага ачиниш билан қараб. — Бундай бола кўнглида табиатга меҳр бўлмайди. У нафис гулни эзиб, топтаб, яшнаб турган ниҳолни синдириб, жониворларга озор бераверади. Алласиз ўсган бола бемехр, шафқатсиз инсон бўлиб улғаяди. Она алла айтганда эса мурғак бола қалбида инсониятга, табиатга, бутун жонзотларга нисбатан меҳр уйғонади. У вояга етган сари ана шу меҳр-муҳаббат ҳам мустаҳкамланади. Юрагида алла орқали кирган меҳри бор одам ҳеч қачон жиноят қилмайди...

Онажонимнинг ана шу содда фалсафаси исботини ҳаётда кўп бор учратдим.

Аста сайранг булбуллар, аллаё алла,

Болажоним ухласин, каттолар бўлсин, алла.

Шовқин солманг жон болалар, алла болам, аллаё

Ширинтойим ухласин, муллолар бўлсин, алла....

ШАҲЗОДА.

ОНАМ АЙТГАН АЛЛАЛАР...

дига алла тарзида тўкиб солиб, кўнглини бўшатади. Чунки у — оила муқаддаслиги, ўзгаларнинг оилага аралашуви фақат заволи келтиришини яхши билади.

Мен бу ерга келмас эрдим,

жоним болам, алла,

ёра келтирди мени,

ширин болам, алла.

Ўтга солса ёнмас эдим,

аллаё алла,

Отанг куйдирди дилим,

асал болам, алла.

РИВОЯТ

Бир аёл узоқ юртга келин бўлиб тушаётган қизига панд-насихат қилаётиб: “Болам, борган жойингга туп қўйиб, палак ёзгин. Кўшганинг билан қўша қариб, серфарзанд, сер-

Орадан бир неча йил ўтиб, аёлнинг қизи бирин-кетин икки фарзанд кўрибди. Кичик боласи касалманд, инжиқ бўлибди. Бир куни тунда боласини сира ухлата олманган аёл беихтиёр алла айта бошлабди. Алла айтиш мобайнида унинг кўз ўнгида туғилиб ўсган жонажон қишлоғи, меҳрибон ота-онаси, жигаргўшалари бирин-бирин ўтаверибди. Айниқса, туғилиб ўсган хонадони, қишлоғидаги ҳар қарич ер ва унда ўсган гиёҳ, майсадан тортиб барқ уриб ўсувчи ўт-ўланлар, адил тераклару сочларини ёзиб, паришон ўтиргандек мажнун-толлар, садақайрағочлар, ота-онаси, яқинларининг нурли сиймоси гавдаланиб, бағрини чидаб бўлмас туйғу — Ватан соғинчи чулғаб олибди.

Эрталаб нонушта қилингач, аёл

2005 йил — СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ЙИЛИ

ЛАВЛАГИНИНГ ШИФОБАХШ ХУСУСИЯТЛАРИ

Исталган уй бекасидан лавлаги қандай маҳсулот, деб сўраб кўринг. Улардан бу — карам шўрва (борш) хуштаъм ва дармондориларга бой салат, деган жавобни олишингиз табиий. Лавлаги баҳор келгунча ўз сархиллигини йўқотмайдиган сабзавотлардан биридир. Шу билан бирга у синалган шифо воситаси ҳамдир. Унинг шифобахшлик хусусияти хусусида Абу Али ибн Сино ҳам таъкидлаб ўтган, қадимги римликлар эса лавлаги шарбати билан камқонлик ва жигилдон қайнашини даволаганлар.

Лавлагининг меваси, барги, пояси ҳам бирдек фойдалидир. Уларда қанд, олма, шовул кислоталари, С, В₁, В₂, РР дармондорилари, шунингдек йод, темир, марганец ва калий моддалари кўп. Ўсимлик пояси аскорбин кислотасига бой. Мевасида мис, кобальт, литий каби рентген ва радиоактив нурларни нейтраллаштирувчи камёб микроэлементлар мавжуд. Лавлаги овқатни ҳазм қилдирувчи органлар фаоллигини оширади. Шифокорлар уни киши семириб кетганда, гипертония, жигар ва буйрак хасталикларига учраганда ҳар куни истеъмол қилиб туришни тавсия этадилар. Лавлаги, сабзи ва турп шарбатлари аралаштириб ичилса, қондаги гемоглобин миқдорини оширади. Лавлагида йод моддаси

кўплиги сабабли, кекса кишилар учун мияда қон айланишини яхшилаш, атеросклерознинг олдини олиш ва қон босими пасайишида фойдалидир.

Магнит бўрони пайтида кайфиятни яхшилаш мақсадида: 1/2 стакан лавлаги шарбатига шунча асал солиб, устига докали салфетка ёпинг ва салқин жойда уч соат тиндириш. Кейин музхонага қўйиб қўйинг. Ушбу аралашмани кунига уч маҳал, овқатланишдан 30 дақиқа аввал, 1/3 стакандан истеъмол қилиш тавсия этилади.

Ичак касалликлари, қабзият, буйрак ва жигар оғриган пайтларда наҳорда оч қоринга лавлаги салати енг.

Камқонликда, гемоглобин пасайиб кетганда: 3/4 стакандан лавлаги, сабзи ва турп шарбатлари аралаштирилиб, шиша банка ёки кўзага солинади, оғзи хамир бўлаги билан беркитилиб, 80-100 даража иссиқликдаги духовкада 3 соат давомида ушланади. Сўнгра стерилланган шишага солиниб, оғзи маҳкам ёпилади ва

музхонага қўйилади. Ундан кунига ош қошиқда уч маҳалдан истеъмол қилинади.

Яра узок вақт битмаганда, қўл қаварганда: майда кўзли қирғичдан ўтказилган лавлаги бўлақларини кунига уч маҳал ўша жойга қўйинг.

Тери касалликлари, чипқон безовта қилганда: хасталанган жойга лавлаги баргидан босинг.

Қўл ва оёқларда шиш пайдо бўлганда: шишлар устига тозаланган лавлаги ва картошка (1:1 миқдорда) бўлақлари ишқаланган докани боғланг.

Куч-қувватингиз камайиб кетганда: лавлаги йирик

қирғичдан ўтказилади, ҳосил бўлган массада шиша банка ёки оғзи катта шиша тўлдирилади. Устига ароқ қуйилиб, илиқ жойда 12 кун ушланади. Кейин шарбати сиқиб олиниб, ҳар куни овқатланишдан олдин 2 ош қошиқдан ичилади.

Кулогингиз оғриганда: унча катта бўлмаган лавлаги бўлаги кичик кўзли қирғичдан ўтказилади, бир стакан сув ва бир ош қошиқ асал қўшилади. Ҳосил бўлган аралашма ўртача оловда 15 дақиқа қайнатилади, кейин тиндирилади. Сиқиб олинган масса до-

кага ўраб, кулоққа қўйилади. Устидан полиэтилен пакет ёпилади ва шарф ёки рўмолча билан бошга танғиб боғланади. Ушбу муолажа 20 дақиқа давом эттирилади.

Томирлар варикоз кенгайганда: лавлагининг янги чиққан баргларига асал суртиб хасталанган жойга қўйилади ва тунда устидан бинт билан боғлаб қўйилади.

Қаттиқ йўтал тутганда: лавлаги тозаланиб, ўрта қисми кесиб олинади. Устига шакар сепиб, духобкага қўйилади ҳамда шарбати куюқ сироп ҳолга келгунча қиздирилади. Ҳосил бўлган ичимлик кичик порцияларда кун давомида ичилади.

Ўт пуфагига тош йиғилганда: 3 та йирик лавлаги қирқиб, сувга солинади, суюқликнинг ярми парланиб кетгунча ўртача оловда қайнатилади. Ичимлик уч ҳафта давомида, кунига 1/4 стакандан уч маҳал ичилади. Мазкур муолажа йилига 4-5 марта қайтарилади.

Шуни ёдда тутингки, лавлаги хом ҳолда истеъмол қилинганда бўғиз, қизилўнгач, ошқозонни куйдириши мумкин. Шу боис янги тайёрланган лавлаги шарбатини ичиш тавсия этилмайди. У 2-3 соат тургани маъқул. Шунингдек, бир йўла кўп миқдорда лавлаги еб бўлмайди. У қориннинг бураб оғришига олиб келиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

СКОЛИОЗ ҲАҚИДА НИМАЛАРНИ БИЛАСИЗ?

Шифокор-ортонедлар анчадан бери бонг уришади. Зеро, мактаб ўқувчиларининг 80 фоизда гавдани тутишда бузилишлар борлиги ва умуртқа деформациясининг турли хиллари аниқланган. Шулардан кенг тарқалган сколиоз, яъни умуртқа суягининг ён томонга қийшайишидир.

Бунинг ажабланидиган ери йўқ. Ахир ўқувчилар мактаб партасида ҳар куни бир неча соатлаб ўтиришлари, уйда ҳам шу кўйи дарс тайёрлашлари, китоб-дафтарлар солинган бесўнақай портфелларни кўтариб юришларига тўғри келади. Улар

ҳафтасига икки соатдан жисмоний тарбия дарсларидагина ҳаракат қилишади, ҳолос. Шундай бўлгач, ҳар қандай умуртқа суяги қийшайиши турган гап.

Сколиоз бошланаётганини аниқлаш учун болани шифокор ҳузурига олиб бориш шарт эмас. Бунинг учун ҳар бир ота-она ўзича кичик тадқиқот ўтказиши мумкин.

ДҶХТИР-ДҶХТИР ЎЙНАЙМИЗ!

Болангиздан поёфзалани ечиб, сизга орқа ўгириши ва ўзини эркин тутган ҳолда туришини илтимос қилинг. Унинг умуртқасини синчиклаб

кўздан кечириб, қуйидаги ҳолатлар мавжудми-йўқлигига эътибор беринг:

- бир елкаси иккинчисидан баланд;
- куракларининг пастки бурчакларини бирлаштириб туривчи тўғри чизик умуртқага перпендикуляр эмас, яъни оғиб ўтган;
- бел ёки тос атрофида қийшайиш бор.

Агар болада ана шу жиҳатлар кузатилса, демак, сколиоз "бўй кўрсатгани" аниқ. Уни даволатиш учун мануал терапия билан шуғулланадиган мутахассис ёки ортопедга мурожаат этиш зарур. Мабодо, сколиоз белгиларини аниқлай олмасангиз тадқиқотни давом эттириш лозим. Бунинг учун фарзандингиздан оёқларини букмаган ҳолда олдинга энгашиб, бармоқларини полга текказишни илтимос қилинг.

1. Ўлчов билан чап елкасидан ўнг ёнбошининг пасткига, ўнги елкасидан чап ёнбошининг пастки қисмигача ўлчанг. Агар бир томон иккинчисидан кўпроқ бўлса, демак, билингки, болада сколиознинг дастлабки босқичи бошланган.

2. Бола энгашиб турганда лаб бўёғи ёки йод билан умуртқасининг бўртиқларига нуқталар қўйиб чиқинг, кейин тўғри туришни илтимос қилинг. Шундан сўнг белгилар қандай жойлашганига эътибор беринг. Сколиоз бошланган бўлса, белгилар тўғри чизикдан оган бўлади. Энди болангиз қўлларини юқорига кўтариб, орқага эгилсин. Агар хасталик бўлма-са, бундай ҳолатда ҳам белгилар бир тўғри чизикда жойлашади.

Мабодо, фарзандингизда умуртқа суяги қийшайишининг бошланғич аломатлари аниқланса, бунга асло бефарқ бўлманг. Чунки, ушбу касаллик ривожланишини нафақат тўхта-тиб қолиш, балки ундан батамом ҳалос бўлиш усуллари мавжуд.

КЕЛ, БЕЛИМИЗНИ ТЎҒРИЛАЙМИЗ!

Ҳар куни болангизнинг бели, елкалари ва ёнбошини уқаланг (агар оғиш тананинг ўнг томонида бўлса, ўша қисмини ва аксинча бўлса, ўша томонни уқалаш лозим).

Фарзандингизнинг ўзи эрталаблари махсус гимнастика машқларини бажариши зарур. Бундан ташқари, кунига камида икки соатдан фаол ҳаракат қилиши: чўмилиши, чанғида учиши, атлетик гимнастика ёки баскетбол, волейбол, гандбол билан машғул бўлиши талаб этилади. Аммо оғирлик битта қўлга тушадиган спорт турлари — теннис, бадминтон, ўқ отиш ва ҳоказолар билан шуғулланиши тавсия этилмайди.

Умуртқа асл ҳолига келиши учун болани махсус мосламада ўтиришга ўргатилади. Агар умуртқа чап томонга қийшайган бўлса, ўнг ва аксинча бўлса, чап думбанинг остига китоб ёки 0,5 литрли пластмасса идишга 1/4 миқдорда сув солиб қўйилади.

Сколиознинг олдини олишда керакли таомларни истеъмол қилиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Чунки зарур оқсил ва микроэлементларсиз бел ва бўйин мушакларини мустаҳкамлаш қийин. Болага берилаётган таомлар орасида сархил мева ва сабзавотлар, балиқ, гўшт ва сут маҳсулотлари бўлишига эътибор бериш лозим. Ширинликлар, қовурилган ва ёғли овқатларни эса кам истеъмол қилгани маъқул. Бел тўғри ва бақувват бўлиши фарзандингиз саломатлигининг гарови эканлигини унутманг.

Миннатдорчилик

ХАМ ТАШВИШ,
ХАМ ҚУВОНЧ...

Кўпдан буён дилини хуфтон қилаётган қинғир иш фош этилиб, адолат қарор топгани Кўшкўпир тумани телекоммуникациялар боғланмаси бошлиғи Отабой Полвоновнинг кўлига қалам олишига сабаб бўлди.

Бир неча кун марказ билан алоқа узилиб қолди. Алоқа йўқлигидан нолиб келган мижозларга нима дейишни билишмайди. Отабой ака ички ишлар бўлими бошлиғи, майор Ислоҳ Тилововага арз қилиб келгач, бир неча чақиримдаги телефон симлари ўғирлаб кетилгани аниқланди. Шундан сўнг сим ишқибозларини ушлаш бўйича тезкор-қидирув ишлари бошлаб юборилди.

Кўшкўпир тумани ИИБ жиноят қидирув ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш бўлимига тезкор вакили, катта лейтенант Мурод Курёзов, профилактика инспекторлари, лейтенантлар Шерзод Қиличев ва Умид Курбонларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида ўғирлик тез кунда фош этилди.

Хива тумани "Ўзбекистон" фермерлар уюшмасидаги Сапча қишлоғилик Х. Рашид, П. Камолитдин М. Мухтор ва Б. Умидбеклар ўзаро жинотий тил бириктиришган. Улар тунда Кўшкўпир тумани "Довуд" маҳалласи ҳамда Хонобод қишлоғи худудидан ўтган умумий нархи саккиз юз етмиш уч минг сўмлик бўлган 9200 метр узунликдаги телефон симини кесиб олишди. Эртаси куни Урганч деҳқон бозорида сотишга уринаётганларида Рашид, Мухтор ва Умидбеклар тезкор вакиллар томонидан қўлга олинди.

"Мен 30 йилдан бери алоқа тизимида хизмат қилиб келмоқдаман. Шунча ёшга кириб бунчалик ташвиш тортиб, бу даражада қувонмагандим. Ташвишланишимнинг боиси, бир неча кун телефон алоқаси ишлай, мижозларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлди. Қувончимнинг боиси, одамлар олдида юзимиз яна ёруғ бўлди" – деб ёзди у ўз миннатдорчилик мактубида.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
майор.

Турмуш чорраҳаларида

– Узр, мен боролмайман. Келиним ишдан келмаяпти, – деди чуқур уф тортиб Мадинабону.

– Келин деганни сал маҳкамроқ тутадилар. Тушганига бир ой бўлмасдан бошингизга чиқариб қўйибсиз-ку, – койиди қўшни аёл Малика.

– Укамнинг саккиз қиздан кейин кўрган ўғлига бир олам орзу-умид билан қилаётган суннат тўйига бормаслик уят, – овозини баландлатди Пошшо момо.

– Бу кишининг келинлари мелиса бўлгани учун ундан ҳайкадилар. Қонунқоидани тушунади, қайнонаси ўзига нисбатан сал ортиқча ҳаракат қилиб кўрсин-чи, дарров танобини тортиб қўяди. Мактаб маълумотига эга бечора бизникилар урсанг ҳам, сўксанг ҳам финг дейишмайди. Буюрган ишни қилиб, юраверишадди, – деди киноя билан Сўна.

Мадинабону индамай уйига кириб кетди.

Автобуснинг овози эшитилмай қолди. Кўтарилган чанг ҳам тарқаб, баҳорнинг илиқ шабадаси димоққа урилди. Бирок бу Мадинабонунинг руҳий ҳолатига таъсир қилмади. Аламини қанчалик ичига ютишга ҳаракат қилмасин, бамисоли отилишга шай турган вулқондек вужуди титрай бошлади.

Ниҳоят...

– Қай гўрларда юрибсан? – газаб билан бақирди шошиб кириб келган келинига аёл. – Ҳамма кетиб бўлди. Маҳалла-кўй олдида шармисор бўлдим. Эринг ўқитувчилар семинарига кетмаганида, ўзи машинада олиб борарди.

Келин қайнонасининг ахволини тушуниб, кечикиш сабабларини айтиб ўтирмади. "Ҳозир, ойишон", деди-ю кийимларини алмаштириб, "Тико"ни гараждан чиқарди. Қайтиб кириб дастурхонни олиб, машина тайёрлигини айтганида Мадинабону анграиб қолди.

– Ҳайдашни биласанми ўзи? – машинага ўтираркан, сабри чидамай сўради Мадинабону.

– Ўқишда ўргатишган. Ҳозир ҳамма хотин-қизлар машина ҳайдашни билади, – мийиғида кулди келин.

– Шаҳарда ҳайдашадди, қишлоқда ҳам велосипед

минган аёлни учратмайсан. Лекин эшак аравани ҳайдашни боплашади. Сен ҳам ишдан бўш вақтингда эшак аравада даладан ўт юлиб келасан. Тушундингми? – ўшқирди қайнона.

– Вазият тақозо қилган пайтда уни ҳам ҳайдайверамиз, – дея келин катта йўлга чиқиб олгач, газни босди.

Мадинабону тўйхонага маҳалладошлари билан баравар кириб борганида, аёллар ҳайратда қолишди.

– Келиним билан бирга борамиз, деб бир оғиз айтмайсиз-а, – ўпкалаган бўлди Малика келинни бағрига босиб.

– деди кимдир.

– Беш марта уйландинг, икки марта суд залидан қайтдинг. Сенда инсофборми ўзи? – ҳассасини дўқиллатди қариялардан бири. – Ёшинг қирқдан ошди, уялсанг бўларди. Жанжалдан бошинг чиқмайди. Яраштириш комиссиясида ишинг кўрилганда ҳар гал қоп-қоп ваъда берасан. Сал ўтмай яна кучингни хотинингга кўрсатасан, баттол.

– Хотининг бу гал нима гуноҳ қилди? – ўшқирди тўйга келганлардан бири.

– Хотин масаласида бировга ҳисобот беришга мажбур эмасман. У менинг

сихатлардан кулоғим битди. Юр, манжалақи, олдимга туш! – буюрди барзанги хотинига.

– Қўйиб юборинг уни! – деди келин унга яқин бориб ва хизмат гувоҳномасини кўрсатди.

– Мелиса бўлсанг – ўзингга. Бу менинг қонуний хотиним. Оиласини қарздан ҳалос этганим учун, ота-онаси уни менга ҳадя қилишган, – беўхшов ишшайди йигит.

– Ҳаммасига наркоман акам сабабчи. Минг лаънат унга! – йиғлаб бақирди зolim чангалидаги аёл.

– Турмуш ўртоғингизга бир буюмдек қараш адолатдан эмас. Боз устига, эртага байрам, – деб бир-икки қадам олдингга юрди келин.

– Кулгимни қистатма. Хотинлар байрами деб ошхона кийимини киядиган йигитлардан эмасман. Билиб қўй, яна бир қадам ташласанг ўлдираман!

Шундай деб барзанги пичоқ тутган қўлини ҳавода айлантди. Кутилмаганда келин устидаги нимчани ечди-ю, пичоқ устига отди ва чаққонлик билан барзангининг қўлини қайирди. Кучли оғриқдан барзанги бақириб юборди. Қўлидан пичоқ чиқиб, ерга тушди. Жабрдийда аёл унинг қўлидан қутулиб, ўзини аёллар орасига урди.

Келин зудлик билан овул оқсоқоли ва профилактика инспекторини топтирди. Зўравон ички ишлар бўлимига олиб кетилди...

– Ўтган дилсиёҳлик учун мени кечир, қизим, – деди Мадинабону қайтишда келинига. – Ишинг бунчалик-лигини билмабман.

– Ҳечқиси йўқ, ойишон. Яхшиси, байрамни қандай ўтказиш ҳақида ўйлайлик. Ўғлингиз ҳам келиб қолсалар керак. Айтмоқчи, сизга совға тайёрлаб қўйишимни тайинлаб кетгандилар. Нима совға қилсак экан, ойишон? – табассум билан сўради келин.

– Элнинг самимий оқшлари мен учун энг катта совға, – қувонч ёшларини яширолмади Мадинабону.

... Йиғилиш сўнггида овул фуқаролар йиғини раҳбарияти ва фаолларининг миннатдорчилик мактуби ўқиб эшиттирилди ҳамда туман ички ишлар бўлими бошлиғининг буйруғига кўра, катта лейтенант Зебохон пул мукофоти билан тақдирланди.

Дурдӣбой ХУДОЙШУКУРОВ.

КЕЛИН

– Ё тавба, худди кинолардагидек, мелиса дарров пайдо бўлди, – шарақлаб кулиб, келиннинг пешонасидан ўпди Пошшо момо.

– Бундай келин билан ҳар қанча фахрлансанг арзийди, – деди Сўна Мадинабону ва келинига йўл бериб.

Келин қайнонасини тўрга ўтқазиб, ўзи хизматдаги аёл-қизларга қўшилиб кетди.

Овул одамлари ҳам мезбоннинг қариндош-уруғлари билан тез тил топишиб, тўйхонага янада файз кирди. Бироқ ногаҳон бошланган қий-чув йиғилганларнинг кайфиятини бузди. Туппа-тузук кийинган, мўйлови ўзига ярашган барзанги йигит, жуссаси кичкина, хушбичим аёлни сочидан ушлаб, аямасдан урарди. Аёлнинг оёғидаги ковуш тушиб қолди. Баҳорнинг илк шабадаси совуқ...

– Нега индамай турибсизлар? – деб отилиб чиқди келин.

– Бунга ўзи одат бўлиб қолган хотинини калтаклаш,

мулким, хоҳлаганимни қиламан, – тўнғиллади барзанги.

– Бунақа уришда ўлдириб қўясан-ку бояқишни. Тўйни азага айлантормоқчимисан? – бақирди бир аёл.

– Ҳа! – барзанги ҳам бақириб, қўлтиғидан пичоқ чиқарди. – Ким хотинимнинг ёнини олмоқчи бўлса – ўлдираман. Отамнинг давлати ҳар нарсага қодир!

– Отанга торгансан-да, аҳмоқ, – бўғиқ овоз янгради орқадан.

– Отамга тил теккизма, сассик чол, – ўдағайлади барзанги.

– Отанг одам бўлганида, мансаби, давлати борида мактаб ёнидаги каналга кўприк қурдириб берарди. Ҳатто халқ чиққан ҳашарга ҳам қўшилмади. Кўприк битди. Отанг ҳам оламдан ўтди. Афсуски, йиғилган мол-давлати ҳалол эмас экан. Акс ҳолда сендай нокасага қолиб кетмасди, – деди чол олдинроққа ўтиб.

– Сени деб ҳақорату на-

Тошкент вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби вилоят ИИБ Ёнгин хавфсизлиги бошқармаси катта муҳандиси, майор Ф. Бобоҳўжаевга падари бузруквори

ЛУТФУЛЛА отанинг

вафот этгани муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Хоразм вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва Фахрийлар кенгаши ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги подполковник

Раҳимберган КАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Республика ИИБ Хорижга чиқиш, келиш ва фуқаролик бошқармаси раҳбарияти ва шахсий таркиби бўлим бошлиғи, подполковник А. Қодировга онаси

МУКАРРАМХОН аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

КЎКЛАМГА ЕТКАЗГАНИГА ШУКР!

Борис КЛЕЙМАН олган сурат-лавха.

КЕЛИН ИЗЛАГАН ОТА

Бу воқеани менга бобом гапириб берганлар. Бобомга бобомнинг бобоси сўзлаб берган экан. Балки бобомнинг менга гапириб берганлари бобомнинг бобосининг бошидан ўтган воқеадир...

Хуллас, қадимда бир деҳқоннинг фарзанди улғайгач, ота бошига ўғлини уйлантириш ташвиши тушибди. Аммо кимга? Ўғил ҳаддан ташқари талабчан. Унча-мунча қизга рози бўлмайди. Чунки, деҳқон боласини жуда ҳам ақлли ва одобли қилиб тарбиялаган эди. Ана шунда деҳқон бир ҳийла ўйлаб топибди...

Қишлоқ кўчасида эшак арава минган фақир пайдо бўлиб, бор овози билан ширинлик сотаётганлигини ҳаммага маълум қиларди. Шунда бирин-кетин қизлар чиқиб келишиб, сотувчини ўраб олишибди.

— Бобо, нима сотаяпсиз?
— Ширинлик, қизларим, ширинлик.
— Ширинлигингиз неча пуддан?
— Қизларим, мен ширинликни пулга сотмайман. Ким қанча кўп супуринди, хас-хашак келтирса, ана ўшанга шунча кўп ширинлик бераман.

Бу гапни эшитган қизлар чопганларича қўлларига супурги олиб, супуринди йиға бошлашибди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, қизлар бирин-кетин уюмуом супуринди билан чолни ўраб олишибди. Қария кимнинг қанча йиққан су-

пуриндисига қараб, ширинлик тарқата бошлабди. Қизлар яна ортларига қайтиб, кўпроқ ширинлик олиш учун супургига ёпишар эдилар.

Шу пайт деҳқоннинг олдида ниҳоятда гўзал бир қиз қўлида бир тутамгина хас билан келибди.

— Йиққанинг нега бунча кам? — сўрабди қария.

— Нима қилай, бобожон, уйимни топ-тоза қилиб супуриб қўйгандим. Мана шу хасни ҳам қўшнимга қарашиб юборганим учун берди. Нима, ширинликка етмайди? — дея маъюсгина сўрабди қиз.

— Йўқ, асал қизим, сен қанча ширинлик хоҳдасанг, шунча бераман. Чунки, мен излаган, истаган келинни топдим! — дебди деҳқон бобо ва зудлик билан аравасини ортга бурибди. Хас-хазон ушлаган қизлар анчагача унинг ортидан эргашиб келишибди. Аммо уйини вақтида ва ҳамини тозаламайдиган қизларни чанг-тўзон ичра қолдирган арава бир зумда кўздан ғойиб бўлибди...

Вазирахон САЙФИДДИНОВА.

Давлат, хусусий ҳамда мулкчиликнинг бошқа шаклидаги корхоналар раҳбарлари диққатига!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ
МОДИЙ-ТЕХНИКА
ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИ

2005 йил 28 февралдан
28 мартгача

“ЗИЛ”, “УАЗ”,
“УРАЛ” РУСУМЛИ
АВТОТРАНСПОРТ
ВОСИТАЛАРИНИ ЕТКАЗИБ
БЕРИШ БЎЙИЧА

ТЕНДЕР

САВДОСИНИ
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тендер қуйидаги манзилда бўлиб ўтади: 700070

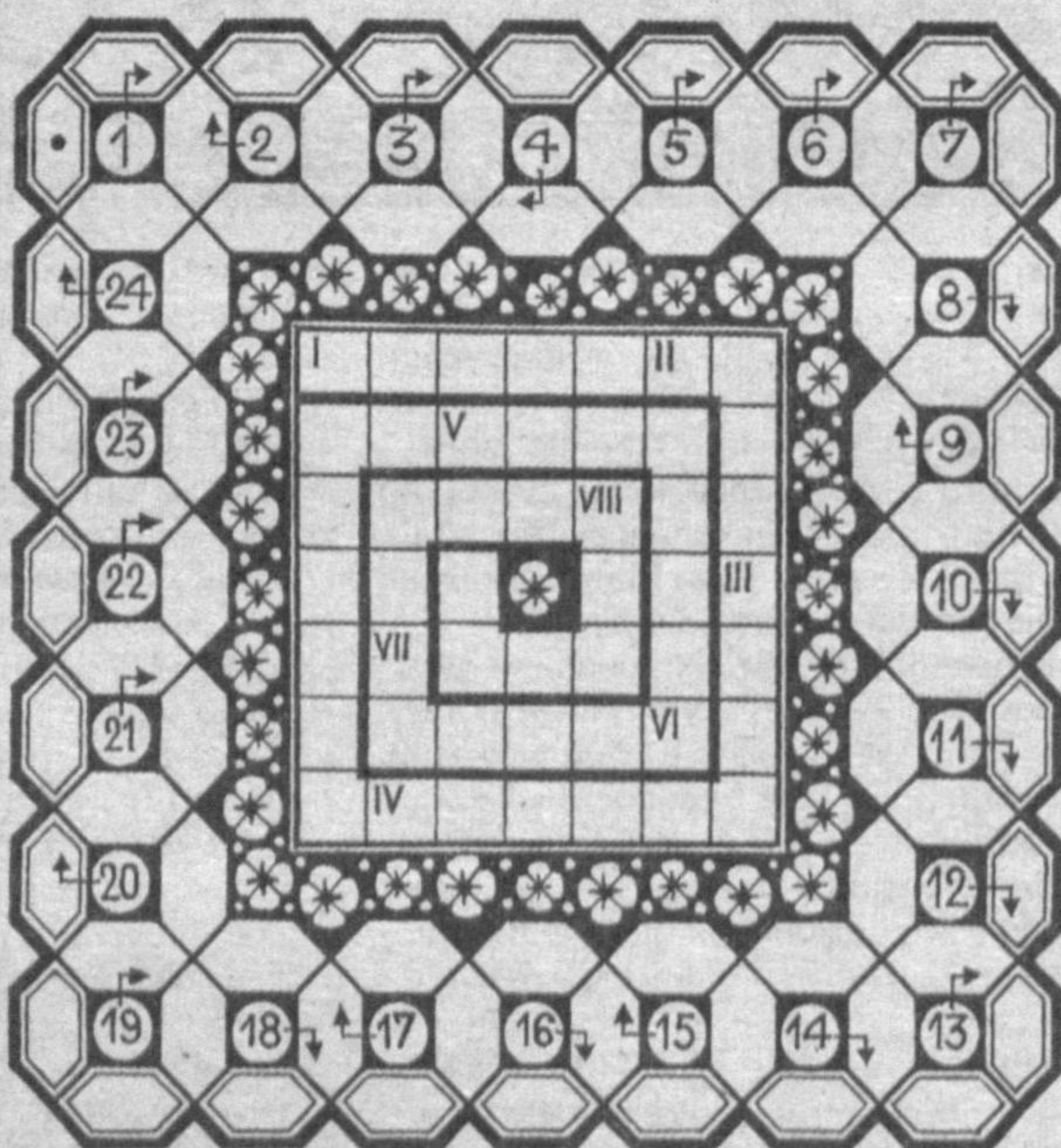
Тошкент шаҳри,
Ш. Руставели кўчаси,
1-берк кўча

Тел.: 8-10-99871 151-26-70,
139-78-27, 136-39-53

Факс: 8-10-99871
136-39-53

E-mail: umtvs@uzpak.uz

БОШҚОТИРМА

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:
ЭНИГА: Мўъжиза. Тўр. Арава. Рус. Илмоқ. Афина. Шараф. Манги. Қарши. Рақиб. Фа. Об. Икки. Оёқ. “Наво”. Ка. Қуш. Дур. Ода. Олҳўри. Бет. Ле. Наим. Соҳа. Дил. Оби. Фаришта. Факс. Кумри.

БЎЙИГА: Арафа. Ванилин. Қамчиқ. Сертификат. Мўл. Ўрмон. Башар. Ром. Ёш. Овул. Ариқ. Ихтиёр. Тиришқоқ. Умр. Зафаробод. Фасл. Косон. Арена. Тарх. Обида. Академик.

Азиз муштарийлар! Бошқотирмаларнинг биринчиси бўлмиш циклокроссворд битта уч ҳарfli, қолганлари эса тўрт ҳарfli сўзлардан тузилган. Уларни топгач, стрелкачалар билан белгиланган хоналардан бошлаб, ҳар бир тартиб рақамининг теварагига айлантириб ёзиш керак.

Мазкур сўзларнинг маънолари қуйидагича:

1. Тилла, кумуш ёки бронза қуқундан ясалган бўёқ.
2. Мушиқасбоби.
3. Ўлчов бирлиги.
4. ... Малини — таниқли ҳинд киноактрисаси.
5. Игнабаргли дарахт.
6. Табиат, жамият, фан ва бошқаларнинг тарихий тараққиётидаги муайян вақт босқичи.
7. ... Макарова актриса.
8. Мактабдаги ёзма ишлардан бири.
9. Европадаги дарё.
10. Жануби-Шарқий Осиёдаги давлат.
11. Аёлларнинг гўдакни ухлатувчи оромбахш кўшиги.
12. Ҳикматли гап.
13. По дарёсининг чап ирмоғи.
14. Италия композиitori Ж. Верди операси.
15. Киноплёнкага олинган тасвир.
16. Теннис ўйналадиган спорт майдончаси.
17. Жанубий Американинг энг жанубий нуқтаси ҳисобланадиган бурун.
18. Португалиялик денгиз сайёҳи.
19. Отанинг опаси ёки синглиси (жиянларга нисбатан).
20. “Кавказ асираси” фильмидаги бош қаҳрамонлардан бири.
21. Мажлисни бошқарувчи шахс.
22. Дурдагдор иш анжоми.
23. Ўн оёқли денгиз қисқичбақаси.
24. Суяк ичидаги ёғсимон модда.

Агар жавоб сўзларнинг ҳаммаси тўғри топиб ёзилса, циклокроссворд шаклининг ичига иккинчи чизикча чизиб белгиланган олти бурчакли хоналарда Алишер Навоийнинг устози бўлган шоир Абдураҳмон Жомийнинг энг улуг зот ҳақидаги ҳикматини ўқийсиз.

ЧАЙНВОРД

Циклокроссворд марказидаги чайнворд (сўзлар занжири) эса машҳур аёллардан саккизтасининг номларидан тузилган. Уларни топинг-чи.

I. “Сўна” номли романи яратган инглиз адибаси.
II. Молдавиялик хонанда.
III. Қадимги Миср маликаси.
IV. Ўзбек балетининг йирик намояндаси.
V. Таниқли ўзбек тилшунос олимаси.
VI. Кубалик машҳур балет раққосаси.
VII. Поляк адибаси, “Марта” романининг муаллифи.
VIII. Машҳур рус актрисаси.

Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ тузди.

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ИВ
БИРЛАШГАН
ТАҲРИРИЯТИ

МАНЗИЛИМИЗ:
700029,
Тошкент,
Юнус Ражабий ко'часи,

Bosh muharrir
Shuhrat MURODOV

Bosh muharrir
o'rinbosari
Erkin
SATTOROV
Mas'ul kotib
Rahmatilla
BERDIYEV

Navbatchi
Qobiljon
SHOKIROV

Sahifalovchi
Zokir
BOLTAYEV

TELEFONLAR:
Bosh muharrir
o'rinbosari 54-37-91.
Kotibiyat 139-73-88.
Muxbirlar 59-27-15.
139-77-23.
Buxgalter 139-75-37.
Faks 132-05-51.

E-mail:
urmvd@globalnet.uz

Tahririyat hisob raqami
20210000700447980001,
MFO 00421.
«lpak yo'li» aksiyadorlik
investitsiyaviy tijorat
bankining Mirzo
Ulug'bek bo'limi.

GAZETA O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGIDA
2003 YIL 24 NOYABRDA 007 RAQAM BILAN RO'YXATGA OLINGAN

Buyurtma J-001044.
Bosilish — ofset usulida.

● Ko'chirib bosishda «Postda» dan
olinganligini ko'rsatish shart
● Muallifning mulohazasi tahririyat
fikriga mos tushmasligi mumkin.
Maqolada keltirilgan misollar,
raqamlar, ma'lumotlarning aniqligi
uchun mualliflar javobgardirlar.
● Qo'lyozmalar tahlil qilinmaydi
va qaytarilmaydi.

Hajmi — 6 bosma taboq.
53242 nusxada chop etildi.

Obuna raqamlari:
Yakka tartibda — 180
Tashkilotlar uchun — 366
Gazeta haftaning payshanba
kunlari chiqadi.

Bosishga topshirish vaqti — 21.00.
Bosishga topshirildi — 21.00.

«O'zbekiston» nashriyot-
matbaa ijodiy uyi
bosmaxonasida chop etildi.

Korxonani manzili:
Alisher Navoiy ko'chasi 30-uy.

Internet va xorijiy
matbuot vositalari asosida
tayyorlandi.